

Actuariële en bedrijfstechnische nota

Inhoud

Inhoud	2
Meerjarenoverzicht (bedragen in € 1.000)	1
Inleiding.....	2
Pensioenfonds algemeen.....	2
Organisatie pensioenfonds	5
Bestuur pensioenfonds	10
Beleggingsbeleid	13
Beloningsbeleid.....	23
Communicatiebeleid.....	26
Financieel beleid	28
Herstelbeleid.....	37
Herverzekeringsbeleid	38
Integriteitsbeleid.....	39
Mediabeleid	40
Pensioenbeleid.....	41
Premiebeleid.....	45
Risicobeleid	50
Toeslagbeleid	60
Uitbestedingsbeleid	63
Overige onderwerpen	65
Bijlage – Betrokken personen en instellingen	70
Bijlage – Verklaring inzake beleggingsbeginselen.....	72
Bijlage – Financieel crisisplan.....	72
Bijlage – Beheersingsmaatregelen.....	72
Bijlage – Three lines of defence	77
Bijlage – Beschikbare premieregeling – Beleggingsmixen 2022	78
Bijlage – Fondsen in de beschikbare premieregeling	79
Bijlage – Toeslagverlening.....	80

Meerjarenoverzicht (bedragen in € 1.000)

Aantallen	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Deelnemers	2.119	2.175	2.189	2.136	2.091	1.781
Gewezen deelnemers	2.131	1.910	1.854	1.775	1.718	1.664
Pensioengerechtigden	1.545	1.481	1.432	1.409	1.373	1.337
Fluitgerechtigden	0	0	3	10	10	10
Totaal	5.795	5.566	5.478	5.330	5.192	4.792
Technische voorzieningen						
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds	787.351	834.666	752.723	646.584	634.663	640.051
Totaal	787.351	834.666	752.723	646.584	634.663	640.051
Overige technische voorzieningen						
Voorziening langdurig zieken	2.115	1.873	1.885	1.279	1.174	1.024
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	77.067	60.581	60.243	54.387	57.290	56.568
Overige voorziening	2.537	2.386	0	0	0	0
Reserves						
Algemene reserve	99.975	3.330	27.055	8.397	35.577	-10.323
Reserve solvabiliteitsopslag BPR-modules	0	0	269	659	862	1.412
Premiereserve	4.200	4.200	3.500	2.800	2.100	1.400
Totaal reserves	104.175	7.530	30.824	11.856	38.539	-7.511
Bijdragen risico fonds	24.169	28.258	25.225	22.898	22.278	17.047
Pensioenuitkeringen	17.950	17.145	16.347	16.042	15.756	15.546
Beleggingen voor risico fonds						
Belegd vermogen	887.176	820.054	769.089	651.338	665.523	627.822
Beleggingsopbrengsten	43.814	50.722	117.498	-19.009	34.759	63.528
Rendement o.b.v. total return	5,0%	6,7%	18,1%	-2,8%	5,6%	11,2%
Pensioenvermogen	966.508	900.450	842.575	711.306	729.566	688.732
Technische voorzieningen	866.533	897.120	814.851	702.250	693.127	697.643
FTK dekkingsgraad (%)	111,5	100,4	103,4	101,3	105,3	98,7
Beleidsdekkingsgraad (%)	106,7	95,0	101,5	105,7	102,8	94,7
Vereiste FTK dekkingsgraad (%)	116,4	116,4	116,9	117,6	117,8	116,7

Inleiding

Voor u ligt de actuariële en bedrijfstechnische nota (hierna: ABTN) van Stichting Pensioenfonds Smurfit Kappa Nederland (hierna: het pensioenfonds). Deze ABTN geldt per 30 juni 2022 en vervangt alle voorgaande nota's. Indien het bestuur een besluit neemt, dan gebeurt dat op basis van de ABTN die op dat moment van toepassing is. Het bestuur kan gemotiveerd afwijken van hetgeen in de geldende ABTN staat beschreven indien dat in het belang is van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Het bestuur heeft derhalve een discretionaire bevoegdheid om gemotiveerd af te wijken van de geldende ABTN.

Pensioenfonds algemeen

Het pensioenfonds is opgericht op 24 november 1999 en statutair gevestigd te Eindhoven. Het kantoor van het pensioenfonds is gevestigd in Oosterhout.

Statutaire doelstelling

Het pensioenfonds stelt zich ten doel om de pensioenovereenkomsten uit te voeren conform de statuten en de aan de pensioenrechten en –aanspraken ten grondslag liggende pensioenreglementen. De pensioenaanspraken worden gefinancierd met bijdragen van werkgever en werknemers. De pensioenregeling voorziet in een ouderdomspensioen, een partnerpensioen en een wezenpensioen.

Het bestuur heeft de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, zoals bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet vastgesteld en vastgelegd in deze ABTN. Bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding voor de uitvoering van de pensioenregeling zijn deze door het bestuur als uitgangspunt genomen.

Missie, visie en strategie

De missie, visie en strategie van het pensioenfonds worden hierna beknopt beschreven.

Missie

Het pensioenfonds voert de pensioenregeling(en) uit die de werkgever en de vakbonden zijn overeengekomen voor actieve deelnemers, gewezen deelnemers (slapers), gepensioneerden en andere aanspraakgerechtigden. Op basis van de pensioenreglementen worden er nominale pensioenaanspraken opgebouwd, waarbij het waardevast houden van het pensioen voorwaardelijk is. De voorwaardelijke toeslagverlening is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds en de geldende wet- en regelgeving. Daarnaast worden er pensioenkapitalen opgebouwd. De uitvoering van de pensioenregeling(en) dient integer, transparant, maatschappelijk verantwoord en kostenefficiënt te zijn, waarbij de financiële baten en lasten evenwichtig tussen belanghebbenden worden verdeeld.

Visie

De pensioensector opereert in een complexe financiële omgeving die wordt gekenmerkt door lage rentes en een hoge volatiliteit. Er zijn tal van ontwikkelingen die van invloed zijn op deze omgeving, zoals bijvoorbeeld de geopolitieke spanningen, en Europese ontwikkelingen (zoals de Brexit, de financiële en fiscale ontwikkelingen en de economische integratie), de maatregelen van de centrale banken, de ontwikkelingen ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen en de gevolgen van het Corona-virus. Daarnaast staat de Nederlandse pensioensector een aantal ingrijpende veranderingen te wachten, zoals de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.

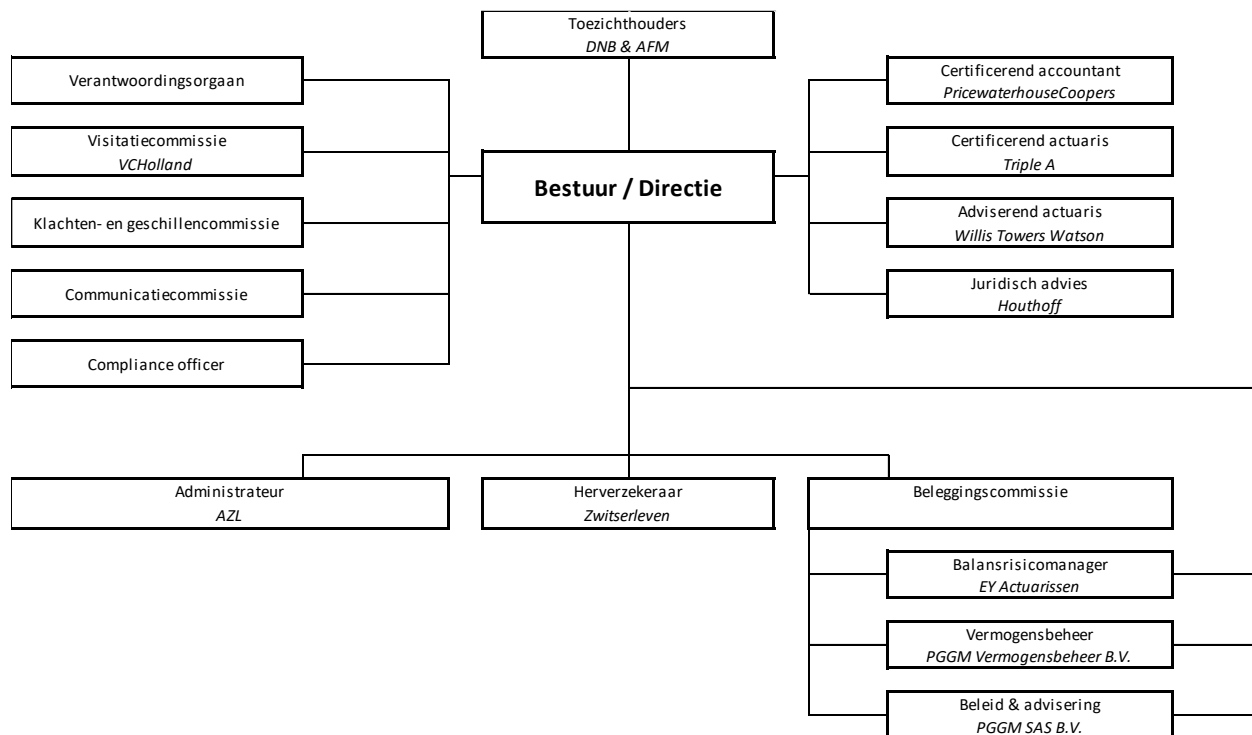
Het voorgaande maakt het voor pensioenfondsen lastig om de voorgestane visie en strategie uit te voeren. Maar gelijktijdig is het een échte uitdaging voor het pensioenfondsbestuur en de sociale partners om een toekomstbestendige pensioenvoorziening te realiseren binnen de contouren van het huidige pensioenfonds. Het pensioenfonds wil in ieder geval een betrouwbare en stabiele partner zijn voor alle betrokken partijen in deze turbulente tijden.

Strategie

Met de strategie wordt aangegeven op welke wijze het pensioenfonds de missie wil volbrengen met inachtneming van de visie van het pensioenfonds. Deze strategie komt tot uitdrukking in de organisatie van het pensioenfonds en in het gevoerde beleid.

Organisatie pensioenfonds

De organisatie van het pensioenfonds per 31 december 2021 staat in het onderstaande organogram gegeven. De diverse onderdelen van het organogram worden in het hoofdstuk “Organisatie pensioenfonds” besproken.

Aangesloten ondernemingen

Na overleg met de aangesloten ondernemingen kunnen een onderneming en het pensioenfonds een uitvoeringsovereenkomst afsluiten waarin wordt vastgelegd dat partijen zich verbinden aan de statuten en pensioenreglementen waarop de pensioenregelingen bij het pensioenfonds zijn gebaseerd. Tevens verbinden partijen zich aan de besluiten van het bestuur van het pensioenfonds en aan de besluiten die de aangesloten ondernemingen nemen op grond van de bevoegdheden door statuten of reglementen gegeven.

Uitgangspunt voor aansluiting van een onderneming bij het pensioenfonds is een juridische – of historische – band met de moederorganisatie Smurfit Kappa Nederland B.V.. Tevens wordt er van uitgegaan dat er geen sprake is van een volledige verplichte deelneming van de onderneming aan een bepaald bedrijfstakpensioenfonds en als dat wel zo zou zijn dat daarvoor vrijstelling wordt verleend.

Het pensioenfonds zal zorgdragen voor de pensioenbelangen en –verplichtingen van de medewerkers bij de aangesloten ondernemingen, die voortkomen uit de statuten en de reglementen behorende bij de pensioenregelingen. De ondernemingen zullen zorgdragen voor het tijdig betalen van de verschuldigde premie en voor het aanmelden van iedere medewerker die door de statuten en reglementen als deelnemer wordt aangemerkt.

Een uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en een aangesloten onderneming wordt aangegaan voor onbepaalde tijd. De betrokken partijen kunnen de overeenkomst beëindigen per 31 december van enig jaar met een opzegtermijn van 6 maanden. Als op het moment van beëindigen de financiering van de tijdsevenredige aanspraken nog niet volledig is afgewikkeld, dan kan het pensioenfonds van de onderneming een vergoeding vorderen.

Voor de volgende ondernemingen wordt het Smurfit Kappa Pensioenpakket uitgevoerd dat bestaat uit het Basispakket en het Beleggingspakket. De inhoud van deze pakketten wordt omschreven in het hoofdstuk "Pensioenbeleid".

- Smurfit Kappa ELCORR B.V. (Etten-Leur)
- Smurfit Kappa Hexacomb B.V. (Ermelo)
- Smurfit Kappa MNL Golfkarton B.V. (Eerbeek, Soest en Loenen)
- Smurfit Kappa Nederland B.V. (Oosterhout)
- Smurfit Kappa Orkopak B.V. (Zwolle)
- Smurfit Kappa Paper Recycling B.V. (Eindhoven)
- Smurfit Kappa Paper Services B.V. (Roermond)
- Smurfit Kappa RapidCorr Eindhoven B.V. (Eindhoven)
- Smurfit Kappa Roermond Papier B.V. (Roermond)
- Smurfit Kappa Trobox B.V. (Oosterhout)
- Smurfit Kappa TWINCORR B.V. (Hoogeveen en Nieuwe Pekela)
- Smurfit Kappa Van Dam Golfkarton B.V. (Helmond)
- Smurfit Kappa Vandra Golfkarton B.V. (Oosterhout)
- Smurfit Kappa Zedek B.V. (Deventer)

Organisatie pensioenfonds

Bestuur / directie

Het bestuur van het pensioenfonds is paritair samengesteld en bestaat uit zes personen. Daarvan zijn drie bestuurders van werkgeverszijde, twee van werknemerszijde en één vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden.

De heer Steven Stoffer is voorzitter van het bestuur, terwijl de heer Ton van Gestel secretaris is. De heer Ed Vervoort heeft de rol van plaatsvervangend voorzitter, de heer Marc van den Heuvel de rol van plaatsvervangend secretaris. In 2021 is de heer Arno Voets als aspirant bestuurslid toegetreden.

Het bestuur is formeel collectief afgetreden per ultimo 2020, maar is vervolgens gelijk weer herbenoemd voor een periode van vier jaar. Het bestuur bestaat momenteel uit de volgende leden:

Functie	Naam	Namens	Vanuit	Geboortjaar	Aftredend (ultimo)
Voorzitter	Steven Stoffer	Werkgever	Smurfit Kappa Nederland B.V.	1958	2024
Algemeen lid	Ed Vervoort	Werkgever	Smurfit Kappa Nederland B.V.	1960	2024
Algemeen lid	Peter van Dijk	Werkgever	Smurfit Kappa Nederland B.V.	1947	2024
Secretaris	Ton van Gestel	Pensioengerechtigden	Pensioengerechtigden	1947	2024
Algemeen lid	Marc van den Heuvel	Werknemers	Smurfit Kappa Nederland B.V.	1971	2024
Algemeen lid	Peter Fleurkens	Werknemers	Smurfit Kappa Paper Services B.V.	1959	2024

In het hoofdstuk “Het bestuur van het pensioenfonds” wordt nader ingegaan op de samenstelling van het bestuur, de functie van het bestuur én de bestuursvergaderingen en – vertegenwoordiging.

De heer Marco Kiewiet is directeur van het pensioenfonds en uit dien hoofde belast met de uitvoering van het vastgestelde beleid. Hij wordt daarbij ondersteund door mevrouw Liesbeth van Dasselaar, die pensioenspecialist is van het pensioenfonds.

Bestuurscommissies

Het bestuur van het pensioenfonds wordt ondersteund door de volgende commissies:

- Beleggingscommissie:
  - Het bestuur laat zich bij het beleggen van de gelden bijstaan door een beleggingscommissie waarvan de leden door het bestuur worden benoemd. De beleggingscommissie stelt in opdracht van het bestuur een beleggingsbeleidsplan op met onder meer richtlijnen voor het vermogensbeheer. Daarnaast houdt de commissie contact met de fiduciair manager en de externe balansrisicomanager. De beleggingscommissie bestaat uit de heren Steven Stoffer, Peter van Dijk en Ton van Gestel. De heer Steven Stoffer treedt op als voorzitter van de beleggingscommissie.
- Communicatiecommissie:
  - Deze commissie adviseert het bestuur over vraagstukken die zich voordoen bij de communicatie richting de belanghebbenden van het pensioenfonds. De commissie bestaat uit de heren Ton van Gestel en Marco Kiewiet.

- Klachten- en geschillencommissie:
  - Het pensioenfonds kent een klachten- en geschillenregeling. In deze regeling staat de te volgen procedure beschreven indien er een klacht of geschil is over (het functioneren van) het pensioenfonds. Zo zal een klacht door deze commissie in behandeling worden genomen.
De klachten- en geschillencommissie bestaat momenteel uit de heren Ed Vervoort, Marc van den Heuvel en Ton van Gestel.

Compliance Officer

Het pensioenfonds heeft een compliance officer die onder meer is belast met de controle op de naleving van de gedragscode en de toepassing van de wet- en regelgeving door het pensioenfonds. De heer Marc van der Velden is aangesteld als compliance officer.

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een verantwoordingsorgaan dat als voornaamste taak heeft om een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid en over de beleidskeuzes voor de toekomst. Daarnaast kan het verantwoordingsorgaan advies geven op het gebied van onder andere beloningsbeleid, de vorm en inrichting van het interne toezicht, de interne klachten- en geschillenprocedure, het communicatie- en voorlichtingsbeleid, de uitvoeringsovereenkomst, overdracht van verplichtingen van of naar het pensioenfonds, liquidatie, fusie, splitsing, samenvoeging, omzetting van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm, en over de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten. De taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan – evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze – zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds en het reglement van het verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie personen. Daarvan is één lid namens de werkgever, één lid namens de werknemers en één lid namens de pensioengerechtigden. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid wordt weergegeven in het hoofdstuk "Verslag van het verantwoordingsorgaan" in het jaarverslag. Het verantwoordingsorgaan bestaat uit mevrouw Lieke Koelewijn (namens de werkgever), en de heren Frank Machiels (namens de werknemers) en Lout de Goeij (namens de pensioengerechtigden). Alle leden van het verantwoordingsorgaan zijn ouder dan 40 jaar.

Visitatiecommissie

Het intern toezicht van het pensioenfonds wordt uitgeoefend door een visitatiecommissie. Deze commissie heeft tot (wettelijke) taak toezicht houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken van het pensioenfonds. De taken en bevoegdheden van dit orgaan – evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze – zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds en het reglement van de visitatiecommissie. De visitatiecommissie bestaat uit mevrouw Angela Peters en de heren John Ruben en Frank Rijksen. Een samenvatting van het rapport van de visitatiecommissie wordt opgenomen in het jaarverslag in het hoofdstuk "Verslag van de visitatiecommissie".

Uitbestede werkzaamheden

Administratie

Als administrateur voor het pensioenfonds zorgt AZL N.V. met name voor de pensioen- en deelnemersadministratie, de financiële administratie, de communicatie en de jaarverslaggeving van het pensioenfonds.

Advisering en certificering

Het bestuur van het pensioenfonds heeft de volgende partijen benoemd in het kader van de advisering en certificering: Houthoff– juridisch adviseur; PGGM – adviseur vermogensbeheer; PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. – fiscale adviseur; PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. – externe accountant (certificerend); Triple A – externe actuaris (certificerend); en Willis Towers Watson – externe actuaris (adviserend).

Balansrisicomanager

EY Actuarissen treedt op als onafhankelijke balansrisicomanager van het pensioenfonds. Maandelijks worden de overlay strategieën geëvalueerd door de balansrisicomanager én – op incidentele basis – worden aanvullende onderwerpen bestudeerd.

Herverzekeraar

Ter dekking van een deel van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico is gekozen voor herverzekering door middel van een overeenkomst met Zwitserleven die per januari 2020 is aangegaan voor een periode van vijf jaar. Het eigen risico van deze herverzekering is gelijk aan 125% van de verwachte schadelast gedurende de contractperiode, zodat deze verzekering ten doel heeft om extreme risico's af te dekken.

Vermogensbeheer

Het vermogen van het pensioenfonds wordt belegd door PGGM Vermogensbeheer B.V. Het beheer van het vermogen is uitgebreid beschreven in het hoofdstuk “Beleggingsbeleid”. De uitvoering van de beschikbare premie regeling is eveneens opgedragen aan een vermogensbeheerder, namelijk Robeco Pension Providers en ABN AMRO Pension Services.

Sleutelfuncties

Het pensioenfonds heeft in het kader van IORP II met ingang van 13 januari 2019 de volgende sleutelfuncties ingericht: Risicobeheerfunctie; Actuariële functie; en Interne auditfunctie. Bij de inrichting van de sleutelfuncties heeft het bestuur:

- rekening gehouden met de omvang en interne organisatie van het pensioenfonds, alsmede met de omvang, de aard, de schaal en de complexiteit van de werkzaamheden (proportionaliteit); en
- onderscheid gemaakt tussen personen die houders van een sleutelfunctie zijn en personen die de sleutelfuncties vervullen. De sleutelfunctiehouder is één persoon en is eindverantwoordelijk voor de uitoefening van de taken en verantwoordelijkheden die vallen onder de sleutelfunctie. Daarnaast kunnen overige personen betrokken zijn bij het vervullen van een sleutelfunctie.

In de bijlage "Three lines of defence" is een organogram opgenomen waarin de rol van de diverse functies nader wordt toegelicht.

Sleutelfunctiehouders

Het bestuur heeft bij de invulling van het (waarnemend) sleutelfunctiehouderschap, naast de hiervoor genoemde proportionaliteit, rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

- Het bestuur stelt de sleutelfunctiehouders in staat de sleutelfuncties op een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier te vervullen;
- De sleutelfunctiehouder is geschikt voor de uitoefening van de betreffende sleutelfunctie en zijn betrouwbaarheid staat buiten twijfel;
- De sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie kan geen (stemgerechtigd) lid zijn van de beleggingscommissie van het fonds;
- De sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie kan niet dezelfde persoon zijn als de sleutelfunctiehouder van de interne auditfunctie;
- De sleutelfunctiehouder van de interne auditfunctie kan geen sleutelfunctiehouder van de actuariële functie zijn;
- De sleutelfunctiehouder dient voldoende status en autoriteit te hebben voor een effectieve taakuitoefening;
- De sleutelfunctiehouder heeft voldoende affiniteit met de betreffende sleutelfunctie;
- De sleutelfunctiehouder heeft relevante opleidingen afgerond, dient te beschikken over relevante werkervaring en heeft de gewenste competenties; en
- De sleutelfunctiehouder heeft ervaring met de bestuurscultuur en de dynamiek in en rondom besturen en bestuurscommissies.

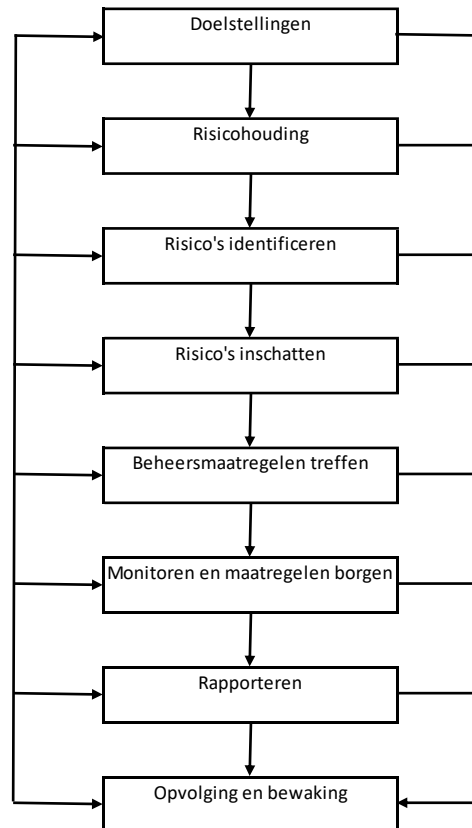
Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten en de uitlatingen van DNB heeft het bestuur de volgende (waarnemende) sleutelfunctiehouders aangesteld. Daarbij is tevens aangegeven wie in beginsel de vervullers van de sleutelfuncties zijn.

Sleutelfunctie	(Waarnemend) Sleutelfunctiehouder	Vervuller
Risicobeheerfunctie	Heino de Geus	Tweede lijn uitbestedingspartners
Actuariële functie	Certificerend actuaris	Certificerend actuaris
Interne auditfunctie	Peter Fleurkens	Eventueel externe audit expert

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de sleutelfunctiehouders alsmede de rapportage- en escalatielijnen in het kader van de sleutelfuncties zijn opgenomen in het reglement sleutelfuncties.

Beleids- en verantwoordingscyclus

Om de risico's te beheersen binnen het Smurfit Kappa Nederland pensioenfonds wordt gebruik gemaakt van het volgende proces.

De voorgaande benadering is afgeleid van het “stappenplan” van integraal risicomanagement zoals dat is beschreven in de “Handreiking integraal risicomanagement bij pensioenfondsen” van de Pensioenfederatie. De theorie achter het “stappenplan” is, dat het pensioenfonds allereerst de doelstellingen vastlegt. Vervolgens dient er beleid opgesteld te worden om deze doelstellingen te realiseren; dit betreft de strategie van het pensioenfonds. Het uitvoeren van het beleid brengt zowel gewenste risico's (kansen) als ongewenste risico's (bedreigingen) met zich mee.

Het pensioenfonds dient dan ook zeer goed inzichtelijk te hebben welke risico's er zijn én welke impact deze risico's voor het pensioenfonds hebben. Alleen dan kun je immers goed bepalen hoe de doelstellingen van het pensioenfonds gerealiseerd kunnen worden. Afhankelijk van het voorgaande worden vervolgens maatregelen getroffen die de geïdentificeerde risico's moeten beheersen. Om te kunnen beoordelen of het beleid van het pensioenfonds bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen, dient er voortdurend getoetst te worden of de resultaten van het beleid hiertoe bijdragen. Afhankelijk van de uitkomsten van deze toetsing kan er bijsturing nodig zijn op één of meerdere onderdelen van het “stappenplan”.

Bestuur pensioenfonds

Samenstelling van het bestuur

Het bestuur bestaat uit een even aantal natuurlijke personen van minimaal vier (4) en maximaal tien (10) leden. Momenteel bestaat het bestuur uit zes (6) leden. De helft van het aantal bestuursleden bestaat uit werkgeversleden en de andere helft uit werknemersleden. Eén van de werknemersleden is vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden.

De verdeling van de zetels voor de werknemersleden vindt plaats op basis van onderlinge getalsverhoudingen met dien verstande dat de vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden ten hoogste de helft van het aantal zetels voor de werknemersleden bezetten.

De werkgeversleden worden voorgedragen door de werkgevers en benoemd door het bestuur. De werknemersleden die geen vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden zijn, worden door het bestuur benoemd op voordracht van de Centrale Ondernemingsraad. De vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden worden benoemd door het bestuur en gekozen door en uit de pensioengerechtigden.

De leden van het bestuur hebben volgens rooster zitting voor een door het bestuur vast te stellen termijn, welke maximaal vier (4) jaren omvat. Na afloop van de termijn kunnen de leden terstond opnieuw worden voorgedragen dan wel worden herkozen zolang zij aan de voorwaarden voor kandidaatstelling voldoen. Onder bepaalde voorwaarden kan het lidmaatschap van een bestuurslid eindigen voor afloop van de zittingstermijn.

De samenstelling van het bestuur, de wijze waarop de bestuursleden worden voorgedragen dan wel gekozen, het voorzien in een tussentijdse vacature en het rooster van aftreden is nader geregeld in een huishoudelijk reglement.

Een voorgenomen wijziging in de samenstelling van het bestuur wordt ter kennis van De Nederlandsche Bank gebracht. Een niet voltallig bestuur behoudt zijn bevoegdheden, tenzij in de statuten anders wordt bepaald.

Het bestuur heeft uit zijn midden een (plaatsvervangend) voorzitter en een (plaatsvervangend) secretaris aangewezen. Indien de voorzitter een werkgeverslid is, zal de plaatsvervangend voorzitter tevens werkgeverslid zijn en zullen de secretaris en plaatsvervangend secretaris werknemerslid zijn. Het omgekeerde geldt eveneens.

De voorzitter van het bestuur geeft leiding aan bestuurswerkzaamheden en bestuursvergaderingen. De plaatsvervangend voorzitter vervangt de voorzitter bij diens afwezigheid. De secretaris houdt de notulen van het verhandelde in de bestuursvergaderingen. Hij voert correspondentie namens het bestuur. De plaatsvervangend secretaris vervangt de secretaris bij diens afwezigheid.

Funcie van het bestuur

Het bestuur is belast met het besturen van het pensioenfonds en verantwoordelijk voor de naleving van de statuten, de pensioenreglementen en alle relevante wet- en regelgeving, alsmede voor het beheersen van de risico's verbonden aan de activiteiten van het pensioenfonds.

Het bestuur heeft onder meer de volgende taken:

- Het bestuur ziet erop toe dat het beleid van het pensioenfonds wordt gevoerd overeenkomstig deze ABTN.
- Het bestuur draagt er zorg voor dat de administratieve organisatie van het pensioenfonds, respectievelijk van de externe uitvoerder(s), ten minste voldoet aan de eisen die bij of krachtens de Pensioenwet zijn gesteld. Het bestuur besteedt geen taken uit aan derden indien dit bij of krachtens de Pensioenwet niet is toegestaan.
- Het bestuur draagt zorg voor een adequaat communicatiebeleid dat voldoet aan de eisen die bij of krachtens de Pensioenwet zijn gesteld. Dit beleid is erop gericht de deelnemers, de gewezen deelnemers, de pensioengerechtigden en de aanspraakgerechtigden op begrijpelijke wijze voor te lichten over hun pensioenaanspraken en -rechten, de gang van zaken bij het pensioenfonds en over relevante veranderingen.
- Het bestuur draagt er zorg voor dat wordt voldaan aan alle geschiktheidseisen die op basis van wet- en regelgeving (en door De Nederlandsche Bank) worden gesteld. In dat kader heeft het bestuur onder andere een geschiktheidsplan opgesteld.

Om zijn taken uit te voeren heeft het bestuur onder meer de volgende bevoegdheden:

- Het bestuur is bevoegd om overeenkomsten aan te gaan ter uitvoering van hedging strategieën en overige derivatentransacties als instrumenten van risicobeheersing of optimalisatie. In het kader daarvan is het bestuur bevoegd om namens het pensioenfonds zekerheden te stellen of het pensioenfonds zich garant te laten stellen.
- Het bestuur is bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen als bedoeld in artikel 2:291 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- Ieder van de bestuursleden is bevoegd een deskundige te raadplegen of zich tijdens de vergadering door een deskundige te laten bijstaan, mits het bestuur een daartoe strekkend besluit – waarbij ten minste één vierde ($1/4^e$) van de ter vergadering aanwezige bestuursleden zich daarvoor heeft uitgesproken – heeft genomen.
- Geen van de bestuursleden is individueel bevoegd om een volmacht – in welke zin dan ook – aan zijn medebestuursleden noch aan enige derde te verlenen in zijn hoedanigheid van bestuurslid, behoudens in het geval van vertegenwoordiging ter vergadering.
- Het bestuur is bevoegd taken, verantwoordelijkheden of bevoegdheden aan personen die geen zitting in het bestuur hebben, over te dragen. In deze gevallen zullen die taken, verantwoordelijkheden of bevoegdheden, alsmede de wijzigingen daarin, nauwkeurig en op schriftelijke wijze worden vastgelegd.

Bij het vervullen van zijn taken richt het bestuur zich naar de belangen van de bij het pensioenfonds betrokken deelnemers, de gewezen deelnemers, de aanspraakgerechtigden, de pensioengerechtigden en de werkgever en zorgt het bestuur ervoor dat genoemde partijen zich door het bestuur op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

Het bestuur wordt bij het vervullen van haar taak terzijde gestaan door de directeur van het pensioenfonds en door de pensioenspecialist, die gezamenlijk het pensioenbureau vormen. De directeur van het pensioenfonds is door het bestuur op voordracht van de werkgever aangesteld. De taken en bevoegdheden van de directeur zijn in een door het bestuur vastgestelde instructie geregeld. Via de instructie heeft het bestuur bepaalde bevoegdheden overgedragen aan de directeur, die deze bevoegdheden uitoefent onder toezicht en verantwoordelijkheid van het bestuur.

Bestuursvergaderingen en vertegenwoordiging

Het bestuur vergadert zo dikwijls de voorzitter of ten minste drie (3) bestuursleden dit wenselijk acht(en), maar ten minste eenmaal per jaar ter behandeling van de jaarstukken. Van de vergaderingen van het bestuur worden notulen gehouden, welke in een volgende vergadering ten blijke van goedkeuring door het bestuur, door de (plaatsvervangend) voorzitter en de (plaatsvervangend) secretaris van het bestuur worden ondertekend.

Het pensioenfonds wordt vertegenwoordigd door:

- het bestuur;
- de voorzitter (of bij diens afwezigheid de plaatsvervangend voorzitter) en de secretaris van het bestuur (of bij diens afwezigheid de plaatsvervangend secretaris), gezamenlijk handelend;
- de voorzitter (of bij diens afwezigheid de plaatsvervangend voorzitter) en de directeur van het pensioenfonds, gezamenlijk handelend;
- de secretaris van het bestuur (of bij diens afwezigheid de plaatsvervangend secretaris) en de directeur van het pensioenfonds, gezamenlijk handelend.

Alle bestuursleden zijn verplicht tot geheimhouding ten aanzien van alle gegevens van de deelnemers, gewezen deelnemers, aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden, waarvan zij uit hoofde van hun functie kennis dragen. Deze geheimhoudingsplicht geldt ook na de beëindiging van het bestuurslidmaatschap. De geheimhoudingsplicht is van overeenkomstige toepassing op de directeur en op de pensioenspecialist.

Beleggingsbeleid

Algemene organisatie

Het beleggingsbeleid is afgestemd op een zorgvuldige afweging tussen (verwacht) beleggingsrendement, beleggingsrisico en de verplichtingenstructuur van het pensioenfonds en wordt daartoe in samenhang met het premie- en toeslagbeleid en de hoogte van de (beleids)dekkingsgraad door het bestuur vastgesteld.

Het bestuur van het pensioenfonds heeft een beleggingscommissie ingesteld die zich met de invulling van het beleggingsbeleid en de aansturing van de vermogensbeheerder bezig houdt. De beleggingscommissie laat zich bij zijn werkzaamheden ondersteunen door een externe balansrisicomanager en vergadert tenminste eens per kwartaal of indien nodig vaker. De uitvoering is gedelegeerd aan de vermogensbeheerder, die het vermogen van het pensioenfonds beheert.

Het bestuur heeft in het document “Beleggingsbeleidsplan” de volgende onderwerpen vastgelegd:

- Langetermijn beleggingsbeleid;
- Organisatie, verantwoordelijkheden en werkwijze;
- Beleggingsproces;
- Risicodefinitie en risicobeheerprocedure;
- Uitbestedingsproces;
- Informatiebeheer; en
- Beleggingsstrategie en beheerstructuur.

Periodiek wordt het gehele beleggingsrisicoraamwerk geëvalueerd, rekening houdend met de investment beliefs, investment cases, "Asset Liability Management"-studie, de ontwikkeling van de portefeuille, de vooruitzichten van de financiële markten en de situatie van het pensioenfonds. Op grond daarvan kunnen wijzigingen worden voorgesteld. Formele wijziging is slechts mogelijk door een daartoe strekkend schriftelijk vastgelegd besluit van het bestuur.

Beleggingsdoelstellingen

Met het oog op de huidige (financiële) situatie van het pensioenfonds zijn de doelstellingen op lange termijn ten aanzien van het vermogensbeheer als volgt geformuleerd:

- Het verwerven, vervreemden en beheren van solide beleggingen, zodanig dat met het directe inkomen daaruit en de waarde stijging tezamen met de premiestortingen kan worden voldaan aan de lopende en toekomstige verplichtingen uit hoofde van de toegezegde pensioenregeling;
- Het opbouwen en in stand houden van een voldoende hoge nominale (beleids)dekkingsgraad teneinde met grote mate van zekerheid aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen;
- Het realiseren van een in de tijd stabiele premieontwikkeling voor de sponsor en de werknemers;
- Het optimaliseren van het totale rendement op lange termijn, met inachtneming van de risicohouding van het pensioenfonds;

- Het handhaven van een voldoende (beleids)dekkingsgraad overeenkomstig de richtlijnen van het Financieel Toetsingskader, met name wat betreft het “Minimaal Vereist Eigen Vermogen” en het “Vereist Eigen Vermogen”.

Deze doelstellingen worden in onderlinge samenhang nagestreefd om tot een optimum te komen. Daarbij wordt gewaarborgd dat de activa zodanig belegd worden dat voldaan is aan de vereisten van de Pensioenwet, alsmede aan de verdere eisen van De Nederlandsche Bank.

Beleggingsbeleid

Het beleggingsproces vindt plaats in het belang van aanspraak- en pensioengerechtigden. Het pensioenfonds zoekt daarbij een beleid waarbij primair wordt gestreefd naar minimaal het nakomen van de nominale pensioenverplichtingen en secundair wordt gestreefd naar het indexeren van de pensioenaanspraken en de pensioenrechten.

Om bovenstaande doelstellingen te bereiken, omvat het beleid:

- Het zorgdragen dat de beleggingen het huidige en toekomstige verplichtingenprofiel, de (beleids)dekkingsgraad en de cash-flow reflecteren, één en ander mede aan de hand van een regelmatig door het fonds uit te voeren “Asset Liability Management”-studie. Dit wordt geïmplementeerd door middel van een integrale balansbenadering, waarbij op periodieke basis de balansrisico’s in kaart worden gebracht;
- Het overwegen van verschillende beleggingsstrategieën, en het maken van een keuze daaruit om een optimaal evenwicht te bereiken tussen de hiervoor genoemde doelstellingen van het vermogensbeheer, resulterend in een beleggingsstrategie van het pensioenfonds;
- Het op basis daarvan definiëren van een strategische ‘benchmark’ waarmee het beleid kan worden geconcretiseerd en periodiek kan worden geëvalueerd;
- Het aanstellen van een gekwalificeerde professionele vermogensbeheerder om het beheer te voeren over het vermogen van het pensioenfonds;
- Het aanstellen van een gespecialiseerde, onafhankelijke, risicomanager om (risk)controle activiteiten te verrichten voor de rente- en valutaoverlay, collateral management, compliance monitoring, scenario evaluatie en overige (ad hoc) controles. Tevens ondersteunt de risicomanager bij de implementatie en bewaking van het beleggingsproces;
- Het regelmatig evalueren van de resultaten van het gekozen beleid alsmede van de implementatie daarvan en het op basis hiervan bijsturen van het proces, het aanpassen van de vermogensbeheer- en informatiestructuur en het eventueel vervangen van de vermogensbeheerder.

Het pensioenfonds baseert de beslissingen mede op de beleidsdekkingsgraad. Dit is een 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad die wordt gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals gedefinieerd door De Nederlandsche Bank (inclusief ultimate forward rate; UFR).

Prudent beleggingsbeleid

De waarden worden belegd in het belang van de deelnemers, gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden. De belegging van het vermogen zal op solide wijze geschieden, hetgeen onder meer inhoudt dat wordt belegd met inachtneming van de in deze paragraaf omschreven risico-beperkende maatregelen. De activa die bedoeld zijn om de technische voorzieningen te dekken, worden belegd op een wijze die rekening houdt met de aard en de looptijd van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Tevens worden de activa naar behoren gediversificeerd, zodat een bovenmatige afhankelijkheid van – of vertrouwen in – bepaalde activa, of een bepaalde emittent of groep van ondernemingen en risicoaccumulatie in de portefeuille worden vermeden. Het pensioenfonds draagt er zorg voor dat het strategische beleggingsbeleid en het beleggingsplan passen binnen de prudent person regel zoals deze is opgenomen in artikel 135 “Eisen ten aanzien van de beleggingen” van de Pensioenwet. Jaarlijks toetst het pensioenbureau in het kader van de verslaglegging of nog voldaan wordt aan deze prudent person regel waarbij de bevindingen worden afgestemd met de certificerende actuaris en de certificerende accountant. Voor een nadere beschrijving van het prudent person principe wordt verwezen naar het beleggingsbeleidsplan.

Beleggingsfilosofie

Ten grondslag aan het beleggingsbeleid liggen de investment cases, het prudent person principe en de hierna genoemde beleggingsbeginselen ("investment beliefs"), die als richtsnoer dienen bij het afwegen van de verschillende keuzes.

1. De belangrijkste beleggingsbeslissing is de strategische asset allocatie.
2. Diversificatie verbetert het rendementsrisicoprofiel van de portefeuille.
3. Liquiditeit op portefeuilleniveau is belangrijk vanwege pensioenuitkeringen en liquiditeitsvereisten derivaten.
4. Uitlegbaarheid en begrijpelijkheid zijn voorwaarden om "in control" te zijn.
5. In kapitaalmarkten kan in meer of mindere mate gebruik gemaakt worden van inefficiënties, zodat het uitgangspunt passief (plus) beleggen is.
6. Beleggingsrisico wordt op lange termijn beloond.
7. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen en goed bestuur zijn belangrijk voor het pensioenfonds.

Verantwoordelijkheden

Het bestuur formuleert en is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. Het bestuur delegeert zijn beleidsvoorbereidende en uitvoerende taken op het gebied van vermogensbeheer. Het bestuur heeft daartoe een beleggingscommissie ingesteld. De beleggingscommissie draagt zorg voor het feitelijk (laten) beheren van het vermogen van het pensioenfonds door een externe vermogensbeheerder. Daartoe geeft de beleggingscommissie een nadere invulling aan en bewaakt het beleggingsbeleid binnen het kader dat door het bestuur is gegeven. Daarbij geldt dat wat volgens het beleggingsbeleidsplan niet expliciet is toegestaan, voor uitvoering eerst ter goedkeuring aan het bestuur wordt voorgelegd. De beleggingscommissie wordt ondersteund door het pensioenbureau en door een onafhankelijke balansrisicomanager. De beleggingscommissie rapporteert aan het bestuur. De specifieke taakverdeling en de verantwoordelijkheden die daarbij horen, zijn vastgelegd in het beleggingsbeleidsplan.

Vermogensbeheerder

De beleggingscommissie selecteert in opdracht van het bestuur meerdere externe professionele vermogensbeheerders voor de shortlist. De selectie van een vermogensbeheerder vindt plaats middels een van te voren uitgewerkt selectieproces. De selectiecriteria en de daarbij behorende wegen worden afgestemd op het soort mandaat dat aanbesteed wordt. Vervolgens wordt een request for information en/of een request for proposal uitgeschreven en verstuurd naar de vermogensbeheerders. Na bestudering en evaluatie van de ontvangen aanbiedingen van de vermogensbeheerders, die op de shortlist staan, wordt per selectie criterium een score toegekend. Twee of drie vermogensbeheerders met de hoogste totaalscores worden uitgenodigd om een presentatie te geven aan de beleggingscommissie. De beleggingscommissie kiest uiteindelijk uit minimaal twee kandidaten die uit het selectieproces naar voren komen. De procedure en vervolgens de keuze worden vastgelegd in formele besluiten van de beleggingscommissie. De keuze wordt met de argumentatie ter accordering voorgelegd aan het bestuur dat zijn goedkeuring slechts om zwaarwegende redenen aan de keuze onthoudt. De beleggingscommissie laat zich in dit proces ondersteunen door de onafhankelijke balansrisicomanager.

De selectiecriteria hebben betrekking op de beleggingsorganisatie, het beleggingsproces en de beleggingsproducten. Hierna volgt een niet limitatieve lijst van selectiecriteria, die worden gebruikt voor het selectieproces.

- A: Vermogensbeheerder
  - Vergunning voor het verlenen van de diensten (onder toezicht van DNB en AFM);
  - Kennis van Nederlandse wet- en regelgeving;
  - Governance aspecten (personeelsbeleid, financieel gezonde situatie en goede administratieve en interne organisatie);
  - Verloop, kwaliteit en ervaring personeel (gedragscode, integriteitsbeleid, beloningsbeleid, etc.);
  - Cliëntenspreiding (aantal, soort en omvang klanten);
  - Cliënten servicing en dienstverlening (kwaliteit, continuïteit, aandacht, etc.);
  - Rapportage (tijdigheid, correctheid, volledigheid, toevoegingen, integrale rapportage).
- B: Beleggingsproces
  - Beleggingsproces (kwaliteit, ISAE3402 verklaring);
  - Risicomanagement (financiële en niet-financiële risico's);
  - Duurzaamheid.
- C: Beleggingsproduct(en)
  - Match met voorgesteld mandaat;
  - Mandaatrestricties;
  - Track record (performance 3 en 5-jr) en risk ratio's (tracking error, informatie ratio);
  - Kosten (beheervergoeding, transactiekosten, overige kosten, TER);
  - Rapportage (kwaliteit, frequentie, compleet).

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Het bestuur vindt maatschappelijk verantwoord beleggen en ESG-beleid belangrijke onderwerpen bij de keuze van het vermogensbeheer. Het uitgangspunt is dat een goed renderende portefeuille en positieve impact op de omgeving hand in hand gaan waarbij in de lange termijn visie wordt aangesloten bij de visie van de Verenigde Naties. Deze stelt dat voor een leefbare, duurzame wereld alle 17 duurzame ontwikkelingsdoelen, ofwel sustainable development goals (SDG's), behaald moeten zijn.

De genoemde SDG's worden als uitgangspunt genomen. De nadruk ligt extra op zeven SDG's die passen onder twee belangrijkste focusgebieden: Mens & Gezondheid, en Klimaat. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt in het beleid tussen een 'Verantwoorde basis' en een 'Duurzame wereld'.

In de Verantwoorde basis stellen we zeker dat de hele portefeuille voldoet aan onze minimum duurzaamheidseisen. Daarom stellen we eisen aan ondernemingen waaraan het vermogen wordt toevertrouwd. Deze eisen kunnen zowel betrekking hebben op het gedrag van ondernemingen als op de producten die zij maken. De komende jaren zal hierbij worden onderzocht of de genoemde eisen verder aangescherpt kunnen worden, zonder dat dit ten koste gaat van het verwachte rendement-risicoprofiel van de portefeuille. Daarnaast wordt in de Verantwoorde basis gekeken naar klimaatrisico's. Klimaatverandering vormt een financieel risico voor de beleggingsportefeuille. Klimaatrisico's worden in delen van de portefeuille al meegenomen. Het doel is om in 2025 de klimaatrisico's in alle beleggingsbeslissingen mee te nemen, voor zover dit relevant en mogelijk is.

In de Duurzame wereld wordt de negatieve impact van beleggingen verder verkleind en de positieve impact vergroot. We doen dit door anders te beleggen (verschuiven van kapitaal naar duurzamere ondernemingen) en door duurzaamheid binnen ondernemingen te stimuleren door betrokken aandeelhouderschap (stemmen, engagement). Binnen het focusgebied Mens & Gezondheid richten wij ons met name op de volgende 3 SDG's: 'Geen honger', 'Goede gezondheid en welzijn' en 'Schoon water en sanitair'. Onder het focusgebied Klimaat zijn de volgende 4 SDG's van belang: 'Betaalbare en duurzame energie', 'Duurzame steden en gemeenschappen', 'Verantwoorde consumptie en productie' en 'Klimaatactie'. De portefeuille draagt bij aan een Duurzame wereld door het streven naar een verdere reductie van de CO₂-uitstoot in de hele portefeuille en meer beleggingen in klimaatoplossingen. De aandelenportefeuille heeft de afgelopen jaren al bijna 50% reductie gerealiseerd. De komende jaren wordt een volgende stap gemaakt waarbij het pensioenfonds de richtlijnen in de zogenaamde Climate Transition Benchmark van de Europese Unie volgt.

Economische toekomstverwachtingen

Bij de vaststelling van het beleggingsbeleid wordt uitgegaan van economische toekomstverwachtingen, die jaarlijks worden herzien. Hierbij wordt de economische omgeving in kaart gebracht en op basis daarvan wordt per beleggingscategorie een inschatting gemaakt van de verwachte rendementen. Het pensioenfonds heeft een keuze gemaakt om naast het basisscenario ook het lage rente scenario mee te willen wegen in de besluitvorming. Om verder kleur te geven aan de onzekerheden rond het basisscenario en het alternatieve lage rente scenario worden ook deterministische scenario's bekeken. Naast deflatie, stagflatie en voorspoed zijn nu ook de scenario's overstimulering en nieuwe normaal toegevoegd.

Door opgelopen waarderingen en gedaalde rentes is het verwacht rendement verder gedaald. In onderstaande figuur is de rendementsverwachtingen van de verschillende beleggingscategorieën over 15 jaar weergegeven in het basis scenario en in het lage rente scenario.

15-jaars rendementsverwachtingen				
Beleggingscategorie	Basis scenario		Lage rente scenario	
	2021	2020	2021	2020
Zakelijke waarden	3,7%	3,9%	2,8%	2,9%
Aandelen DM	3,0%	3,2%	2,0%	2,1%
Aandelen EM	4,1%	4,3%	3,5%	3,8%
Alternatieve aandelen	3,6%	3,8%	2,7%	2,8%
Privaat vastgoed	3,9%	3,4%	3,0%	2,5%
Krediet	1,7%	2,2%	1,1%	1,3%
Bedrijfsobligaties	1,0%	1,4%	0,2%	0,4%
EMD local currency	2,8%	3,7%	2,5%	3,2%
Hypotheke	1,8%	1,9%	1,2%	1,2%
Vastrentende waarden	-0,3%	0,3%	-0,3%	0,1%
Staatsobligaties	-0,3%	0,3%	-0,3%	0,1%
Kas	0,9%	1,1%	0,0%	0,1%
Portefeuille ex. rentehedge	2,2%	2,8%	1,6%	2,1%

Strategische mix

Het algemene doel van het pensioenfonds is te zorgen voor een goed en betaalbaar pensioen voor zowel de deelnemers van het pensioenfonds als hun nabestaanden. Daarbij streeft het pensioenfonds ernaar om toekomstige prijsstijgingen zoveel mogelijk te compenseren.

Startpunt voor het beleid is het beleggingsbeleid op hoofdlijnen. De beleggingen worden daarbij gegroepeerd in vier bouwblokken: zakelijke waarden, grondstoffen, krediet en vastrentende waarden, waarbij ieder bouwblok een aantal beleggingscategorieën bevat. Tevens wordt de mate van valuta afdekking bepaald. De invulling van de vier bouwblokken, samen met de afdekking van het renterisico, inflatierisico en valutarisico, is in de volgende figuur weergegeven:

Allocatie			
Zakelijke waarden <i>Aandelen ontwikkelde markten</i> <i>Aandelen opkomende markten</i> <i>Alternatieve aandelenstrategieën</i> <i>Privaat vastgoed</i>	Grondstoffen <i>Grondstoffen</i>	Krediet <i>IG Bedrijfsobligaties</i> <i>Hypotheke</i> <i>Emerging market debt lc</i>	Vastrentende waarden <i>Staatsobligaties</i> <i>Kas</i>
Overlays			
Rente overlay	Valuta overlay	Inflatie overlay	

De strategische asset allocatie voor 2022 inclusief de bandbreedtes per beleggingscategorie is in de volgende figuur weergegeven.

	Norm	Min	Max
Zakelijke waarden	44,6%		
Aandelen			
Aandelen klassiek ontwikkelde markten	18,7%	17,7%	19,7%
Aandelen klassiek opkomende markten	4,9%	4,2%	5,6%
Alternatieve aandelenstrategieën	14,0%	13,3%	14,7%
Vastgoed			
Privaat vastgoed	7,0%	6,0%	8,0%
Krediet	21,0%		
Bedrijfsobligaties ontwikkelde markten	11,0%	10,2%	11,8%
Emerging markets debt Ic	5,0%	4,6%	5,4%
Hypotheke	5,0%	4,5%	5,5%
Vastrentende waarden	33,4%		
Staatsobligaties	33,4 %	32,1%	34,7%
Liquiditeiten	1,0%		
Kas	1,0%	0,0%	2,0%
Totaal	100,0%		

Voor een omschrijving van de beleggingscategorieën wordt verwezen naar het “Beleggingsbeleidsplan 2022 – 2024”.

Jaarlijks wordt onderzocht wat de impact is van de gemaakte strategische keuzes op het beleggingsresultaat. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in keuzes naar beleggingscategorieën én keuzes binnen de categorieën.

Derivatenstrategieën

Het rente- en het valutarisico in de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds wordt met behulp van derivaten gereduceerd. De derivaten worden op een prudente wijze ingezet, dat wil zeggen dat ze alleen gebruikt worden om het risico, conform het geformuleerde beleid, te reduceren.

Afdekking renterisico

Het renterisico wordt voor het pensioenfonds afgedekt door middel van staatsobligaties en rentederivaten. Beide samen worden ook wel de matchingportefeuille genoemd. De renteafdekking wordt gestuurd op basis van de rentegevoeligheid van de matchingportefeuille versus de rentegevoeligheid van de voorziening pensioenverplichting (exclusief UFR).

Rentebewegingen hebben invloed op de waardeontwikkeling van de staatsobligaties, de swapportefeuille en de voorziening pensioenverplichtingen. De rentegevoeligheid van de verplichtingen is hoger dan de rentegevoeligheid van de vastrentende mandaten in de matching portefeuille. Bij een renteverandering is de mutatie in de verplichtingen hierdoor groter dan de mutatie in de matching portefeuille. Om de rentegevoeligheid van de matching portefeuille te vergroten, worden rentederivaten toegevoegd.

Op basis van risico reductie is er voor gekozen om voor de renteoverlay collateral management te hanteren. Dit betekent dat zowel bij een positieve als bij een negatieve waarde van de renteoverlay, onderpand (staatsobligaties met hoge kredietkwaliteit) tussen tegenpartij en pensioenfonds wordt geschoven. De afstemming tussen de marktwaarde en onderpand gebeurt op dag basis.

Het pensioenfonds hanteert een dynamische afdekking van het renterisico. Dit betekent dat het percentage renteafdekking afhankelijk is van de hoogte van de rente. Als rentemaatstaf wordt de 20-jaars euro swaprente gehanteerd. Deze rente heeft een vergelijkbare duratie als de verplichtingen van het pensioenfonds (circa 19 jaar). De discretionaire renteoverlay wordt uitgevoerd door middel van rentederivaten, die met name bestaan uit renteswaps. De renteafdekking is opgebouwd door de kasstromen te groeperen naar looptijdsegmenten. Hierdoor wordt inzicht gekregen in de curvepositionering van de rentehedge. Aan het eind van elke maand moet de feitelijke renteafdekking na de herbalancerings zich binnen een bandbreedte van -2%-punt tot +2%-punt van de strategische afdekking bevinden per looptijdsegment.

Voor de nominale rente hedge – die wordt gebaseerd op de verplichtingen op basis van de actuele rentetermijnstructuur zonder UFR – is de volgende dynamische staffel ontwikkeld, waarbij de rente hedge afhankelijk is van de stand van de swaprente. Het percentage renteafdekking is minimaal 40% en maximaal 60%, waarbij het percentage renteafdekking oploopt bij een stijgende rente.

In de volgende tabel staat de invulling van de dynamische renteafdekking.

Oplopend

20-jaars swaprente	<2%	2%-3%	3%-4%	4%-5%	5%-6%	>6%
Rentehedge	40%	40%	45%	50%	55%	60%

Aflopend

20-jaars swaprente	<2%	2%-3%	3%-4%	4%-5%	5%-6%	>6%
Rentehedge	40%	45%	50%	55%	60%	60%

Afdekking inflatierisico

De strategische afdekking van het inflatierisico bedraagt 0%. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de beperkte bescherming die inflatieafdekking geeft in het FTK en de bescherming tegen inflatie die op een lange horizon uit zakelijke waarden wordt verkregen.

Afdekking valutarisico

Het pensioenfonds loopt valutarisico doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden en de beleggingen in verschillende valuta's. Beheersing van het valutarisico vindt plaats door een groot deel van de blootstelling aan valuta's af te dekken.

Het valutarisico in ontwikkelde markten wordt volledig afgedekt. De belangrijkste redenen hiervoor zijn een stabiel portefeuille rendement en een lager Vereist Eigen Vermogen (VEV).

Het valutarisico in opkomende markten wordt niet afgedekt. Deze valuta's zijn namelijk een belangrijke rendementsbron voor beleggingscategorieën in opkomende markten. Daarnaast betreft het vele valuta's (circa 60) en zijn de kosten van het afdekken van valuta's uit opkomende landen hoog en in sommige gevallen zelfs niet mogelijk.

In onderstaande tabel staat het beleid ten aanzien van de afdekking van het valutarisico weergegeven.

Afdekking valutarisico		
	Ontwikkelde markten	Opkomende markten
Zakelijke waarden	100%	0%
Krediet	100%	0%
Vastrentende waarden	100%	Niet van toepassing

De feitelijke percentages valuta afdekking kunnen afwijken van 100%. Deze afwijkingen zijn onder meer het gevolg van tussentijdse koersontwikkelingen en/of herwaarderingen van de beleggingen. Op maandbasis wordt de valuta afdekking bijgestuurd naar 100%. Bij de uitvoering van de valuta afdekking wordt bovendien waar mogelijk gekeken naar de onderliggende valutablootstelling. Enkele beleggingen zijn bijvoorbeeld genoteerd in Amerikaanse dollars of Hong Kong dollars, terwijl onderliggend sprake is van blootstelling naar valuta's in opkomende markten. Aansluitend bij het hierboven geformuleerde beleid wordt het valutarisico dan niet afgedekt.

Herbalancering

Herbalanceren is het terugbrengen van de beleggingsmix richting de oorspronkelijke strategische gewichten. De beleggingsmix kan namelijk als gevolg van koersontwikkelingen afwijken van de strategische gewichten van de beleggingscategorieën (drift). Uitgangspunt van het herbalanceringsbeleid is 'dicht bij het strategische risicoprofiel blijven', 'verliezen in neergaande markten beperken' en 'transactiekosten reduceren'. Bij het doorbreken van de bandbreedtegrenzen van beleggingscategorieën vindt een herbalancering van de portefeuille plaats op het maandelijkse moment.

Er vindt een herbalancering plaats als het gewogen gewicht van de beleggingscategorieën op het maandelijkse moment van herbalanceren buiten de bandbreedte is geraakt. Het gewicht wordt niet volledig teruggebracht richting het strategische gewicht, maar in vastgestelde stapgroottes. De voordelen van het hanteren van stapgroottes zijn het reduceren van transactiekosten en het beperken van verliezen in sterk neergaande markten. Het nadeel is dat een categorie meerdere maanden buiten de bandbreedte kan zitten.

Het pensioenfonds herbalanceert dus op basis van de totale afwijking binnen de portefeuille. De totale afwijking wordt berekend als de som van de absolute procentuele afwijkingen gedeeld door twee. Hierbij wordt in de categorie aandelen ontwikkeld gecorrigeerd voor de afwijking bij privaat vastgoed en bij de categorie staatsobligaties voor de afwijking bij hypotheeklen vanwege het illiquide karakter van privaat vastgoed en hypotheeklen. Wanneer de totale afwijking van de portefeuille boven de grens van 3.5% komt zal er in principe geherbalanceerd worden. Hierbij wordt ook nog gekeken naar twee aanvullende richtlijnen welke kunnen leiden tot een herbalancering:

- De kas en overlays bevinden zich na herbalancing tussen 0% en +2%.
- Liquiditeit op totaal portefeuilleniveau voldoet aan de voorwaarden uit het liquiditeitsbeleid.

Benchmark

Het pensioenfonds hanteert naast de Generieke Benchmark en de Strategische Benchmark ook een Liquide Benchmark. Hierdoor wordt het inzicht verbeterd van de impact van gemaakte keuzes op het beleggingsresultaat. Deze analyse wordt jaarlijks uitgevoerd middels de Strategische Toegevoegde Waarde analyse.

Nadat het beleggingsbeleid op hoofdlijnen aan de hand van ALM is vastgesteld worden bij de verdere invulling van het beleggingsbeleid verschillende soorten keuzes gemaakt die het uiteindelijke portefeuillerendement beïnvloeden:

1. De keuze van beleggingscategorieën binnen een bouwblok;
2. De keuze binnen beleggingscategorieën;
3. De keuze bij de implementatie van beleggingscategorieën.

Waarderingsgrondslagen

De beleggingen zijn op de balans als volgt gewaardeerd:

- (Bedrijfs)obligaties en participaties in (bedrijfs)obligatiefondsen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde per de balansdatum.
- Aandelen en participaties in aandelenfondsen worden gewaardeerd tegen de beurswaarde per de balansdatum.
- Liquiditeiten en vreemde valuta worden gewaardeerd in euro's respectievelijk omgerekend tegen de jaar ultimo koers van de balansdatum.

Beloningsbeleid

Algemene beginselen

Het beloningsbeleid van het pensioenfonds is afgestemd op de omvang en organisatie van het pensioenfonds en op de aard, omvang en complexiteit van zijn bedrijf en dient in overeenstemming te zijn met de werkzaamheden, het risicoprofiel, de doelstellingen, het langetermijnbelang, de financiële stabiliteit en de prestaties van het pensioenfonds als geheel. Daarnaast dient het beloningsbeleid van het pensioenfonds bij te dragen aan een deugdelijk, prudent en doeltreffend bestuur van het pensioenfonds.

Beloningsbeleid bij uitbesteding

De algemene beginselen van het beloningsbeleid van het pensioenfonds zijn ook van toepassing op derden waaraan werk wordt uitbesteed. Het is niet de intentie dat het exacte beloningsbeleid van het pensioenfonds van toepassing moet zijn op de externe partijen.

Het pensioenfonds draagt er in dit kader zorg voor dat het zicht heeft op het beloningsbeleid van de derden. Het pensioenfonds let er hierbij met name op dat het beloningsbeleid van de derde niet aanmoedigt tot het nemen van onaanvaardbare risico's.

Het beloningsbeleid van een derde wordt ook door het pensioenfonds betrokken bij de keuze van de organisatie waaraan wordt uitbesteed. Het pensioenfonds vindt met name de verhouding tussen prijs en kwaliteit van belang bij de beoordeling van het beloningsbeleid.

Huidig beloningsbeleid van het pensioenfonds

De bestuursleden worden niet door het pensioenfonds betaald voor het uitoefenen van hun functie. Wel wordt aan gepensioneerde bestuurs- en commissieleden een vacatievergoeding verstrekt van € 275 per bijeenkomst én een reiskostenvergoeding.

De directeur en de pensioenspecialist staan op de loonlijst bij de aangesloten onderneming "Smurfit Kappa Nederland B.V.". Hun beloningspakket is volgens de aangesloten onderneming marktconform voor de werkzaamheden die worden verricht. Ten aanzien van de beloning van de pensioenspecialist geldt dat deze wordt doorbelast aan de beide pensioenfondsen van Smurfit Kappa in Nederland.

Code Pensioenfondsen 2018

In de Code Pensioenfondsen 2018 is een aantal normen opgenomen ten aanzien van het onderwerp "Beloning". In thema 2 "Verantwoordelijkheid nemen" is dat norm 13, en in thema 6 "Gepast belonen" zijn dat de normen 41 tot en met 45. Het pensioenfonds onderschrijft – en voldoet aan – deze normen. Voor de volledigheid zijn de genoemde normen hierna opgenomen, waarbij zowel de integrale tekst is opgenomen als (cursief) de eventuele toelichting bij de norm.

Norm 13

"Het bestuur zorgt ervoor dat het beloningsbeleid van partijen aan wie taken worden uitbesteed, niet aanmoedigt om meer risico's te nemen dan voor het fonds aanvaardbaar is. Om dit te bereiken maakt

het bestuur dit onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van de uitbestedingsovereenkomst of - indien van toepassing - via zijn aandeelhouderspositie."

"Onder 'zorgen voor' verstaan wij bijvoorbeeld dat het gehanteerde beloningsbeleid ook al in het selectieproces wordt betrokken. Beheerst beloningsbeleid betekent rekening houden met evenwichtige verhoudingen als het gaat om de hoogte van de beloning of prestatiebeloning. Het waarborgt dat het bestuur dit heeft meegewogen en verantwoord acht gezien de verwachte rendementen of andere prestaties."

Norm 41

"Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het pensioenfonds. Ook is het beleid passend gelet op de bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep waarvoor het fonds de pensioenregeling uitvoert."

"Het beloningsbeleid is in ieder geval van toepassing op leden van het bestuur, het BO en het intern toezicht, andere medebeleidsbepalers en externe leden van adviescommissies van het fonds. In het kader van de duurzaamheid van het beloningsbeleid wordt rekening gehouden met de langetermijnbelangen en de strategie van het pensioenfonds. Het bestuur en andere organen van het fonds nemen deze uitgangspunten in acht bij het vervullen van hun taken die gaan over het beloningsbeleid. Het bestuur is zich bewust van het benodigde maatschappelijke draagvlak en schenkt hier aandacht aan. Als medebeleidsbepalers niet in dienst zijn van de onderneming, is norm 13 van toepassing. Het bestuur bepaalt het arbeidsvoorwaardenbeleid voor de functionarissen die in dienst zijn van het fonds. Uitgangspunt bij de vaststelling hiervan vormen de arbeidsvoorwaarden die gebruikelijk zijn in de pensioenfondssector, en die aanvaardbaar zijn gelet op de bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep waarvoor het fonds de pensioenregeling uitvoert."

Norm 42

"De beloningen staan in redelijke verhouding tot verantwoordelijkheid, functie-eisen en tijdsbeslag."

"De aanbeveling laat ruimte om – waar dat nodig is – bestuursleden, leden van het intern toezicht, andere medebeleidsbepalers en externe commissieleden met specifieke deskundigheid en competenties aan het fonds te kunnen binden, door een passende beloning te bieden. Het bestuur moet hier verantwoord en zorgvuldig afwegen wat past gezien de aard en de doelstelling van het fonds, en wat het belang is van een kwalitatief goed besturing van het fonds. "

Norm 43

"Het bestuur is terughoudend als het gaat om prestatie gerelateerde beloningen. Prestatie gerelateerde beloningen zijn niet hoger dan 20 procent van de vaste beloning. Ze zijn niet gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds."

Norm 44

"Het bestuur voorkomt dat door een te hoge beloning van de leden van het intern toezicht, een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat."

Norm 45

"Bij tussentijds ontslag van een bestuurslid zonder arbeidsovereenkomst of van een lid van het intern toezicht verstrekt het bestuur geen transitie- of ontslagvergoeding. Bij ontslag van een (andere) medebeleidsbepaler moet een eventuele transitie- of ontslagvergoeding passend zijn gelet op de functie en de ontslagreden."

"Het bestuur van een pensioenfonds kan gebruikmaken van deskundigen die geen lid van het bestuur zijn, maar wel medebeleidsbepaler zijn, in de zin van DNB-toetsing. Deze personen hoeven niet in dienst van het fonds te zijn, maar zijn vaak wel voor langere termijn aangesteld. Bij tussentijds ontslag kan het bestuur, afhankelijk van de reden van het ontslag, voorzien in een vergoeding. Ook bij uitvoerende bestuurders kan een ontslagvergoeding aan de orde zijn."

Beheersmaatregelen

In het kader van het beloningsbeleid neemt het pensioenfonds in ieder geval de volgende beheersmaatregelen in acht.

- Bij uitbesteding aan externe partijen toetst het bestuur van het pensioenfonds of de overeenkomsten conform dit beloningsbeleid zijn;
- Bij betaling van facturen wordt door het bestuur van het pensioenfonds nagegaan of deze in lijn zijn met de aangegane overeenkomsten;
- Gedurende de looptijd van (uitbestedings)overeenkomsten wordt gemonitord of het beloningsbeleid bij externen blijft aansluiten bij het beloningsbeleid van het pensioenfonds. Mocht dit niet het geval zijn, dan dringt het bestuur van het pensioenfonds er bij de externen op aan om maatregelen te nemen; en
- De visitatiecommissie van het pensioenfonds beoordeelt in haar jaarlijkse visitatie of het beloningsbeleid van het pensioenfonds zorgvuldig wordt toegepast.

Evaluatie en aanpassing

Het pensioenfonds evalueert en actualiseert het beloningsbeleid minstens één keer in de drie jaar. Bij een belangrijke tussentijdse wijziging wordt het beloningsbeleid onverwijld geactualiseerd en wordt het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid gesteld hierover vooraf advies uit te brengen.

Communicatiebeleid

Het pensioenfonds vindt effectieve communicatie met de doelgroepen belangrijk, zowel over wettelijke informatieverplichtingen als over actuele ontwikkelingen bij het pensioenfonds en in de pensioenwereld. Het communicatiebeleidsplan beschrijft de periodieke, structurele communicatie van het fonds met zijn doelgroepen en heeft een doorlooptijd van drie jaar.

Het fonds wil een toekomstbestendig en verantwoord pensioen verzorgen voor zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Betrouwbaarheid, kwaliteit en actualiteit vormen de basis van de dienstverlening. Het pensioenfonds brengt pensioen dichterbij de deelnemer. Dat is terug te zien in de aandacht voor persoonlijke communicatie, eerlijk zijn over (on)mogelijkheden binnen de regelingen en de daaraan verbonden risico's, maar de hoofdboodschap is dat er een goede pensioenregeling is. Onderliggend is het belangrijk dat de deelnemer zich ervan bewust is, dat hij zelf ook iets kan (moet) doen voor een goed pensioen.

Het pensioenfonds wil met communicatie een bijdrage leveren aan het pensioenbewustzijn en het pensioeninzicht van de deelnemers. Dat betekent dat de deelnemer weet wat hij heeft opgebouwd, wat hij kan verwachten aan pensioen en wat hij daarmee kan doen in relatie tot zijn (huidige) inkomen. Die kennis moet hem als dat nodig is aanzetten tot het ondernemen van de juiste actie om zijn pensioeninkomen te vergroten. Dit is wat de wet ook voorschrijft. In het kader van eerlijkheid is het belangrijk dat de deelnemer weet, dat er geen vangnet is vanuit de werkgever.

Het pensioenfonds wil daarin een stap verder gaan, namelijk dat de deelnemers een positief-kritische houding hebben ten aanzien van hun pensioen. De balans tussen nu en later is daarbij belangrijk.

Het gewenste imago van het pensioenfonds is eigen/vertrouwd, kwaliteit, persoonlijk en aandacht voor kosten/baten. Deze zogenaamde kernwaarden zijn richtinggevend voor alle communicatie.

De communicatiestrategie van het pensioenfonds is voor de komende jaren gericht op dialoog en overtuiging. De werkgever heeft een belangrijke rol als het gaat om pensioenbewustwording van de actieve deelnemers.

Aan de communicatie van het pensioenfonds wordt een aantal wettelijke randvoorwaarden gesteld. Dit zijn de criteria waarop de AFM controleert: tijdig, duidelijk, evenwichtig en correct.

Om de focus binnen de communicatie te behouden, stelt het pensioenfonds jaarlijks een aantal speerpunten vast.

Communicatiemiddelen

Het pensioenfonds hanteert met name de volgende communicatiemiddelen.

- Website; De website wordt zo veel mogelijk centraal gesteld in de communicatie van het fonds. Daarop is alle informatie te vinden die een deelnemer en een werkgever mogelijk nodig kunnen hebben. Er wordt al zo veel mogelijk gebruik gemaakt van het principe van pensioen 1-2-3: de eerste laag (het nieuwsbericht) bevat informatie op hoofdlijnen. De tweede laag (informatie op de website) bevat gedetailleerdere informatie en de volledige, juridische informatie is terug te vinden in de documentatie in laag drie. Laag 1 kan overigens ook een ander communicatiemiddel zijn, zoals bijvoorbeeld een brief.
- MijnPensioencijfers; De deelnemers hebben daarnaast toegang tot een besloten gedeelte van de website. Achter dit gedeelte bevinden zich de aan de individuele deelnemer in het verleden verstrekte jaarlijkse pensioenopgaven, worden de pensioencijfers op visuele wijze weergegeven en kan de deelnemer een aantal zaken zelfstandig regelen. Vanuit alle overige communicatie-uitingen wordt verwezen naar de informatie op de website en in MijnPensioencijfers.
- Pensioenplanner; Sinds 2019 hebben de deelnemers de beschikking over een pensioenplanner, waarmee ze zelf kunnen uitproberen welke gevolgen bepaalde keuzes op hun pensioen hebben. De pensioenplanner wordt beschikbaar gesteld via MijnPensioencijfers, zodat de persoonlijke cijfers van de betreffende deelnemer kunnen worden ingeladen. Via de HR-afdeling van de werkgever zal de pensioenplanner onder de aandacht worden gebracht van de deelnemers.
- E-mailservice; De e-mailservice wordt ingezet om deelnemers te laten weten dat er belangrijk nieuws op de website is gepubliceerd. Bijkomend voordeel is, dat door de doorlink naar de website vaak niet alleen het nieuwsbericht wordt gelezen waarop wordt geattendeerd, maar ook de nieuwsberichten die daarboven en daaronder zijn gepubliceerd. Bovendien biedt de e-mailservice een eenvoudige manier om te segmenteren.
- Jaarbericht; Het pensioenfonds brengt jaarlijks een verkorte versie van het jaarverslag uit, het zogenaamde jaarbericht. In 2017 werd dit jaarbericht voor het eerst in digitale vorm uitgebracht, door op de website een landingspagina aan te maken. Via een e-mailservice (zie boven) werden de deelnemers op het jaarbericht geattendeerd.
- Uniform Pensioenoverzicht en jaaroverzicht; Deelnemers ontvangen jaarlijks hun Uniform Pensioenoverzicht. De gepensioneerden krijgen bovendien jaarlijks aan het begin van het jaar een jaaropgave. Deze documenten worden digitaal verzonden, tenzij de deelnemer hiertegen bezwaar heeft gemaakt.

Het pensioenfonds laat de communicatie toetsen op duidelijkheid en begrijpelijkheid door het lezerspanel.

Financieel beleid

In dit hoofdstuk worden de diverse dekkingsgraden beschreven die door het pensioenfonds worden gehanteerd. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van het (minimaal) vereist eigen vermogen, het herstelplan en de financiële sturingsmiddelen van het pensioenfonds. Vervolgens worden de relevante zaken beschreven ten aanzien van de voorzieningen en reserves van het pensioenfonds. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een tekst over de risicohouding en de haalbaarheidstoets.

Beleidsdekkingsgraad

Het pensioenfonds baseert zijn beslissingen mede op de beleidsdekkingsgraad. Dit is een 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad die wordt gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals gedefinieerd door De Nederlandsche Bank (inclusief UFR). Het fonds is hierdoor minder gevoelig voor dagkoersen. Mede aan de hand van de beleidsdekkingsgraad wordt bepaald of het pensioenfonds in een tekortsituatie verkeert, of een pensioenverlaging noodzakelijk is en of toeslagverlening gegeven kan worden. Deze dekkingsgraad wordt vastgesteld door AZL, waarbij geldt dat AZL de beleidsdekkingsgraad heeft opgenomen in het ISAE control framework teneinde voldoende waarborgen te kunnen bieden dat deze dekkingsgraad op een juiste wijze wordt vastgesteld. Voor het pensioenfonds is de beleidsdekkingsgraad per 1 januari 2022 gelijk aan 106,7%.

Dekkingsgraad op basis van marktrente inclusief UFR

Naast de beleidsdekkingsgraad gebruikt het pensioenfonds ook de dekkingsgraad op basis van de actuele marktrente inclusief UFR. Dit betreft derhalve de afzonderlijke maandelijke dekkingsgraad die ten grondslag ligt aan de beleidsdekkingsgraad. Voor het pensioenfonds is de dekkingsgraad op basis van marktrente inclusief UFR per 1 januari 2022 gelijk aan 111,5%.

Dekkingsgraad op basis van marktrente exclusief UFR

Voor het beleid ten aanzien van de renteafdekking gebruikt het pensioenfonds de dekkingsgraad op basis van de marktrente exclusief UFR. Er wordt derhalve uitgegaan van de dekkingsgraad op basis van marktwaarde. Voor het pensioenfonds is de dekkingsgraad op basis van marktrente exclusief UFR per 1 januari 2022 gelijk aan 109,0%.

Minimaal vereist eigen vermogen

Het pensioenfonds stelt vooraf de beoogde (minimale) omvang van het vereist eigen vermogen vast, die nodig wordt geacht om de solvabiliteit van het pensioenfonds op langere termijn te waarborgen. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt 3,9% van de voorziening pensioenverplichtingen.

Vereist eigen vermogen

Uitgangspunt voor de hoogte van het vereist eigen vermogen is dat de kans dat er in het komende jaar onderdekking (dekkingsgraad < 100%) zal optreden kleiner dient te zijn dan 2,5%.

Bij de strategische beleggingsmix bedraagt het vereist eigen vermogen in de evenwichtssituatie ongeveer 16% van de voorziening pensioenverplichtingen.

De berekening van het (minimaal) vereist eigen vermogen wordt uitgevoerd door AZL op basis van het formularium zoals voorgeschreven door DNB. Per kwartaal wordt hierover door AZL gerapporteerd door middel van de RiskMap-rapportage. In deze rapportage wordt de berekening van de diverse onderdelen uitgebreid besproken, zodat inzichtelijk is hoe de relevante risico's volgens het model moeten worden gekwantificeerd. Onderdelen zijn bijvoorbeeld het aandelenrisico, het renterisico en het kredietrisico.

Herstelplan

Een pensioenfonds moet een herstelplan indienen wanneer de dekkinggraad onder de vereiste dekkinggraad ligt. Voor het pensioenfonds is derhalve een herstelplan van toepassing, dat wordt beschreven in het hoofdstuk "Herstelbeleid".

Voor het verbeteren van de financiële positie kunnen de financiële sturingsmiddelen ingezet worden zoals omschreven in de volgende paragraaf.

Financiële Sturingsmiddelen

Binnen het kader van de financiële opzet heeft het pensioenfonds de volgende financiële sturingsmiddelen:

- aanpassen van het premiebeleid;
- aanpassen van het beleggingsbeleid; en
- aanpassen van het toeslagbeleid.

Aanpassen van het premiebeleid

De financiële positie zou aanleiding kunnen geven om de (aan de werkgever en/of werknemers door te belasten) premie aan te passen. Dit zou een premieverlaging of -verhoging kunnen zijn. Het aanpassen van de premie wordt bekeken langs de premieontwikkeling op de langere termijn.

Aanpassen van het beleggingsbeleid

De risicometing en resultaatsevaluatie door het pensioenfonds en de situatie op de financiële markten zouden aanleiding kunnen geven om de beleggingsportefeuille te herzien.

Het strategisch beleggingsbeleid wordt door middel van een ALM-studie afgestemd op de verplichtingen van het pensioenfonds, inclusief het streven naar waardevastheid van de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers én van ingegane pensioenen van pensioengerechtigden en premievrije pensioenaanspraken van inactieve deelnemers. Door het strategische beleggingsbeleid periodiek te herijken aan de hand van een nieuwe ALM-studie, kan er worden ingespeeld op wijzigingen in het risicoprofiel van de pensioentoezeggingen en in de risicoperceptie van het bestuur van het pensioenfonds.

Aanpassen van het toeslagbeleid

Op het moment dat de middelen van het pensioenfonds het niet toelaten de beoogde toeslagen toe te passen, kan besloten worden de pensioenen minder te indexeren of niet te indexeren.

Het pensioenfonds heeft de ambitie van het zo mogelijk waardevast houden van de opgebouwde pensioenaanspraken en de pensioenuitkeringen.

ALM-studie / Scenario-analyses

Periodiek maar minimaal eens in de drie jaar zal aan de hand van een ALM-studie het gevoerde beleid worden getoetst. Aan de hand van de uitkomsten zal onder meer worden beoordeeld of de risico's zich nog binnen aanvaardbare grenzen bevinden, de sturingsmiddelen nog voldoende kracht hebben en de toeslagambitie nog realiseerbaar is.

Verder maakt het pensioenfonds regelmatig gebruik van scenario-analyses. Hierbij wordt voor diverse mogelijke toekomstige ontwikkelingen het verloop van de beleggingen en verplichtingen geprognoseerd.

Indien de uitkomsten van het voorgaande daartoe aanleiding geven zal het beleid worden aangepast.

Voorzieningen en reserves

Hierna worden de voorzieningen beschreven die het pensioenfonds onderscheidt.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele Ultimate Forward Rate (UFR) zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank wordt gebruikt. Bij de berekening van de voorziening voor pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen wordt uitgegaan van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- Sterfte
  - Prognosetafel AG 2020 (startjaar 2022) met toepassing van Towers Watson ervaringssterftemodel 2020. Dit model wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast.
- Rentevoet
  - De gehanteerde marktrente die gebaseerd is op Ultimate Forward Rate (UFR) zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

In 2021 was dit de rentetermijnstructuur per 31 december van het boekjaar zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank inclusief UFR.

- **Rentetoevoeging**
  - De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen éénjaarsrente primo boekjaar (2021 -0,53%) berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.
- **Gehuwdheid**
  - Voor pensioendatum wordt gereserveerd op basis van het onbepaalde partnersysteem met leeftijdsafhankelijke gehuwdheidsfrequenties. De gehuwdheidsfrequenties zijn voor het laatst vastgesteld eind 2018. Na pensioendatum wordt gereserveerd op basis van het bepaalde partnersysteem.
- **Leeftijdsverschil**
  - Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 2,5 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).
- **Leeftijden**
  - De leeftijd van de (gewezen) deelnemer, de nabestaande of de wees wordt in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.
- **Kosten**
  - In de voorziening pensioenverplichtingen is een excassovoorziening begrepen van 3,70% van de netto voorziening. De toereikendheid van dit percentage wordt periodiek beoordeeld en zo nodig aangepast.
Eind 2021 is de hoogte opnieuw beoordeeld hetgeen niet heeft geleid tot aanpassing van het percentage. Uitgangspunt hierbij is dat het pensioenfonds bij beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst door de werkgever ernaar zal streven om op korte termijn – binnen een periode van 3 jaar – de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten over te brengen naar een andere pensioenuitvoerder: een algemeen pensioenfonds, een verzekeraar of een bedrijfstakpensioenfonds.
- **Uitkeringen**
  - De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld.
- **Wezenpensioen**
  - De voorziening voor wezenpensioen is gelijk aan 1,75% van de voorziening voor partnerpensioen van actieve deelnemers en gewezen deelnemers met premievrije pensioenaanspraken.
Bij een ingegaan wezenpensioen wordt voor wezen jonger dan 21 jaar aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 21-jarige leeftijd.
- **Arbeidsongeschiktheid**
  - Voor arbeidsongeschikte deelnemers voor wie de pensioenopbouw zonder verdere betaling van bijdragen wordt voortgezet, wordt de voorziening pensioenverplichtingen gelijk gesteld aan de contante waarde van de in totaal bereikbare aanspraken.

- Actuariële omzettingen
  - Voor de actuariële omzettingen ten gevolge van de flexibele elementen die binnen de pensioenregeling worden geboden, worden factoren gehanteerd zoals vermeld in het tabellenboek.
- Toetredingen en uittredingen
  - Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige toetredingen en uittredingen.
- Voorwaardelijke indexatie
  - Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige voorwaardelijke toeslagen.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

Deze voorziening is gelijk aan de som van de individuele saldi van de bij Robeco Pension Providers aangehouden pensioenspaarrekeningen, gevormd uit het beschikbare premiedeel van de regeling. Zolang de pensioenspaarkapitalen niet actuarieel zijn omgezet in pensioenaanspraken bij het pensioenfonds, loopt het pensioenfonds geen risico ten aanzien van deze verplichtingen. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers.

Voorziening langdurig zieken

Indien deelnemers langer dan twee jaar ziek zijn, kunnen ze arbeidsongeschikt verklaard worden. Aangezien het pensioenfonds het premievrijstellingsrisico slechts gedeeltelijk (met een stop-loss verzekering) heeft herverzekerd, dient het pensioenfonds een voorziening voor langdurig zieken te vormen.

De voorziening is gelijk aan twee maal de jaarlijkse risicopremie, waarbij de stop-loss korting buiten beschouwing is gelaten. Deze opslag zou naar verwachting, en over een langere periode bezien, voldoende moeten zijn om de kosten voor arbeidsongeschikte deelnemers te financieren.

Reserves

Hierna worden de reserves beschreven die door het pensioenfonds worden onderscheiden.

Reserve solvabiliteitsopslag beschikbare premie modules

Het pensioenfonds houdt een bestemde reserve aan ten behoeve van de solvabiliteitsopslag over de beschikbare premie. In de kostendekkende premie is een extra solvabiliteitsopslag gedefinieerd over de in dat jaar gestorte beschikbare premie. Deze wordt toegevoegd aan de reserve. Bij inkoop van spaarkapitaal wordt de benodigde solvabiliteitsopslag vervolgens aan deze reserve onttrokken.

Premiereserve

De laatste aanpassing van de arbeidsvoorwaarde pensioen naar aanleiding van gevoerd overleg tussen de sociale partners dateert van 1 januari 2015. In het principeakkoord van 14 januari 2015 is de regeling omschreven. In dit principeakkoord zijn sociale partners verder overeengekomen dat de premiestelling ongewijzigd blijft ten opzichte van 2014. Het verschil tussen de totale lasten bij continuering van de huidige pensioenregeling en van de nieuwe pensioenregeling (inclusief pensioenvoorziening met betrekking tot het salaris boven € 100.000) wordt gereserveerd. De premiereserve is per 31 december 2020 gelijk aan € 4,2 miljoen, waarbij er jaarlijks een bedrag van € 0,7 miljoen is toegevoegd. Deze middelen kunnen worden gebruikt om de premie van de toekomstige opbouw van pensioenaanspraken

te financieren wanneer niet voldaan wordt aan de bepalingen omtrent de kostendekkendheid van de premie.

Per 1 januari 2021 wordt de genoemde € 0,7 miljoen niet meer toegevoegd aan de premiereserve, maar maakt dit bedrag onderdeel uit van de reguliere premie. De premiereserve blijft derhalve vooralsnog op de huidige stand van € 4,2 miljoen en zal in de toekomst – indien nodig – gebruikt kunnen worden als de premie niet kostendekkend is.

Algemene reserve

De algemene reserve is een zogenoemde vrije reserve – derhalve geen bestemmingsreserve – en wordt vastgesteld door bepaling van het verschil tussen het totaal van de activa en het totaal van de passivaposten “Technische voorzieningen”, “Overige technische voorzieningen”, “Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers”, “Schulden en overlopende passiva”, “Premiereserve” en “Reserve solvabiliteitsopslag beschikbare premie modules”. De algemene reserve fungeert daarmee als sluitpost van de balans. Aan de algemene reserve wordt deels het saldo van de staat van baten en lasten toegevoegd. Het saldo van baten en lasten wordt gesplitst verdeeld naar de algemene reserve, de reserve solvabiliteitsopslag beschikbare premie modules en de premiereserve.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt gevormd door de algemene reserve. Voor zover het eigen vermogen niet nodig is als vereist eigen vermogen onder het Financieel Toetsingskader kan het pensioenfonds met betrekking tot dat deel van het eigen vermogen in beginsel een eigen beleid voeren.

Risicohouding en haalbaarheidstoets

De risicohouding is een belangrijk uitgangspunt voor de vaststelling van de mate waarin het pensioenfonds beleggingsrisico kan en wil nemen om de doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren. Binnen de driehoek ambitie – premie – risicohouding, worden door het pensioenfonds afwegingen gemaakt die moeten leiden tot de gewenste uitvoering van de afgesproken pensioenregelingen.

Conform de Pensioenwet en het vanaf 1 januari 2015 van kracht geworden Financieel Toetsingskader maakt het pensioenfonds onderscheid tussen de risicohouding op lange en korte termijn. De risicohouding is vastgesteld door het pensioenfonds na overleg met het verantwoordingsorgaan en met sociale partners. In aanvulling op het voorgaande hanteert het pensioenfonds ook nog een risicohouding voor de middellange termijn.

Korte termijn risicohouding

De korte termijn risicohouding wordt gemeten aan de hand van de vereiste dekkingsgraad met bijbehorende bandbreedtes. Indien op enig moment de daadwerkelijke vereiste dekkingsgraad zich buiten deze bandbreedtes bevindt, is dit een eerste indicatie dat het gevoerde beleid niet in lijn is met de doelstellingen van het pensioenfonds.

Het pensioenfonds heeft de risicohouding voor de korte termijn vastgesteld op een bandbreedte van 3 procentpunten rondom de dekkingsgraad behorend bij het strategisch vereist eigen vermogen. Eind 2021 bedraagt de feitelijk vereiste dekkingsgraad 116,4%.

Middellange termijn risicohouding

Naast de wettelijk verplichte korte en lange termijn risicohouding heeft het bestuur zelf ook een risicohouding voor de middellange termijn van 5 jaar gedefinieerd. Het pensioenfonds focust zich in zijn risicohouding op het reduceren van risico's.

Voor de middellange termijn wil het bestuur de gemiddelde omvang van een korting beperken tot 10% over een horizon van 5 jaar. Hierbij worden eventuele uitgesmeerde kortingen die aan het einde van de 5 jaar nog op de lat staan meegenomen. Het bestuur wil een maximale kans op een korting van 50%. Op de middellange termijn hangt het bestuur geen absoluut cijfer aan de indexatierealisatie.

Het bestuur heeft verder de risicomaat "omvang korting 10% slechtste scenario's" opgenomen, teneinde nadrukkelijker rekening te houden met staartrisico's. De grenswaarde voor deze risicomaat is 25%.

Lange termijn risicohouding

De lange termijn risicohouding komt tot uitdrukking in de jaarlijks terugkerende haalbaarheidstoets. De haalbaarheidstoets toetst de financiële opzet van het pensioenfonds en toetst of het verwachte pensioenresultaat voldoet aan de door het pensioenfonds zelf gestelde normen onder meerdere scenario's. Het pensioenfonds zelf definieert hoe ver het pensioenresultaat mag wegzakken. Blijkt uit de haalbaarheidstoets dat het verwachte pensioenresultaat niet voldoet aan deze norm, dan moet dit gecommuniceerd worden aan de achterban en de sociale partners en leidt dit er mogelijk toe dat het pensioencontract herzien wordt.

Het bestuur heeft op basis van de aanvangshaalbaarheidstoets de volgende risicohouding voor de lange termijn vastgesteld:

- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat, bij een startdekkingsgraad gelijk aan de actuele dekkingsgraad, is 90%.
- De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat, bij een startdekkingsgraad gelijk aan de dekkingsgraad behorend bij het vereist eigen vermogen, is 90%.
- De maximale afwijking van het pensioenresultaat in een slechtweersscenario ten opzichte van het verwachte pensioenresultaat is 40%.
- Indien er sprake is van een ontoereikende premie, dan wordt het opbouwpercentage verlaagd zodat de kostendekkende premie op het nieuwe van de feitelijke premie komt te liggen.

Uitkomsten haalbaarheidstoets

In 2015 heeft het pensioenfonds de risicohouding vastgesteld in de aanvangshaalbaarheidstoets. Het pensioenfonds heeft daarbij grenzen bepaald voor het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau en de maximale afwijking in een slechtweersscenario ten opzichte van de verwachting. Ook heeft het pensioenfonds aangetoond dat het premiebeleid voldoende realistisch en haalbaar is en er voldoende herstelcapaciteit is om naar verwachting vanuit het minimum vereist eigen vermogen binnen de looptijd van het herstelplan naar het vereist eigen vermogen te groeien.

Net als in voorgaande jaren heeft het pensioenfonds in 2021 de jaarlijkse haalbaarheidstoets uitgevoerd. Deze jaarlijkse toets is minder uitgebreid dan de aanvangshaalbaarheidstoets. Getoetst wordt of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau voldoet aan de gestelde ondergrens en of de afwijking in een slechtweersscenario voldoet aan de gestelde maximale afwijking.

Op 8 januari 2021 heeft De Nederlandsche Bank een aanpassing van de uniforme landelijke scenarioset 2021 gepubliceerd. Deze aanpassing is met ingang van 1 januari 2021 doorgevoerd en heeft een negatieve impact op de uitkomsten van de haalbaarheidstoets en scenariobedragen die aan deelnemers gecommuniceerd worden op het Uniform Pensioen Overzicht en via het pensioenregister.

De conclusie van deze jaarlijkse haalbaarheidstoets is dat het pensioenfonds niet volledig voldoet aan de grenzen die het zelf heeft vastgesteld voor de lange termijn risicohouding in de haalbaarheidstoets:

- Het verwachte pensioenresultaat is met 85% lager dan de vastgestelde ondergrens van 90%;
- De afwijking in een slechtweersscenario van 31% is lager dan de gekozen maximale afwijking van 40% en voldoet daarmee wel.

Voor het slagen voor de haalbaarheidstoets moet het pensioenfonds aan beide grenzen voldoen, dat is niet meer het geval. Het bestuur heeft besloten om voor 2021 te accepteren dat het niet voldoet aan de gestelde grenzen. Overwegingen daarbij zijn dat de commissie parameters nog een onderzoek zal instellen naar de nieuwe scenarioset. Verder heeft de haalbaarheidstoets met name een signaalfunctie.

De uitkomsten zijn dan ook met de sociale partners gecommuniceerd en met het verantwoordingsorgaan en zij hebben ermee ingestemd om dit jaar geen aanpassingen te doen in de grenzen van de wettelijke risicohouding dan wel de financiële opzet van het pensioenfonds.

Als het niet voldoen aan de haalbaarheidstoets zich ook voordoet in 2022 dan vindt hier een nieuw overleg over plaats tussen de sociale partners, het verantwoordingsorgaan en het bestuur.

Pensioenresultaat

Op basis van de verleende toeslagen wordt het gerealiseerde pensioen als percentage weergegeven van een pensioen waarin de volledige toeslagambitie is verwerkt. Een pensioenresultaat van 100% geeft aan dat de toeslagambitie volledig is gerealiseerd. Deze risicomaat geeft aan in hoeverre de ambitie wordt gehaald.

Het pensioenfonds beoordeelt met name de verwachting en een slecht scenario van het pensioenresultaat.

- De verwachting die voor deze risicomaat wordt gehanteerd is de mediaan (het middelste scenario) van de pensioenresultaten in alle scenario's van de ALM-studie.
- Het pensioenresultaat in slechte scenario's is de uitkomst waarbij 2,5% van de scenario's tot een lager pensioenresultaat leidt. Dit wordt ook wel het 2,5%-percentiel genoemd.

Risicohouding beschikbare premieregeling

Net als voor de middelloonregeling heeft het bestuur voor de beschikbare premieregeling een risicohouding vastgelegd. De risicohouding voor de beschikbare premieregeling is gebaseerd op de wettelijk voorgeschreven URM-berekeningen, die ook ten grondslag liggen aan de weergave van het pensioen op het Uniform Pensioen Overzicht. Op basis van de URM-berekeningen wordt een verwacht pensioen getoond, maar ook worden er verwachte pensioenen getoond in een "slecht weer"-scenario en in een "goed weer"-scenario. De uitkomsten bij het "slecht weer"-scenario voor de deelnemers aan de beschikbare premieregeling worden gebruikt voor de bepaling van de risicohouding. De risicohouding wordt daarbij gedefinieerd als de maximale afwijking van het pensioen in een pessimistisch scenario ten opzichte van het verwachte pensioen.

De risicohouding is als volgt vastgesteld waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de actieve deelnemers en de slapers.

Leeftijd	Actieven	Slapers
	Maximale afwijking van pensioen in pessimistisch scenario ten opzichte van verwacht pensioen	Maximale afwijking van pensioen in pessimistisch scenario ten opzichte van verwacht pensioen
t/m 40	60%	80%
t/m 45	60%	70%
t/m 50	53%	60%
t/m 55	47%	50%
t/m 60	41%	41%
t/m 68	33%	33%

Het voorgaande is voor het bestuur geen aanleiding om de huidige adviesmixen te herzien.

Herstelbeleid

Voor pensioenfondsen is de beleidsdekkingsgraad de graadmeter van de financiële positie van het fonds. Is de beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad dan is er sprake van een tekort en zal er een herstelplan ingediend moeten worden. Dit moet binnen 3 maanden na constatering van het tekort. De toetsing van de beleidsdekkingsgraad vindt telkens plaats per kwartaaleinde. Hoewel de toetsing of een fonds in tekort is plaatsvindt op basis van de beleidsdekkingsgraad van het totale fonds (inclusief de verplichtingen voor risico deelnemers en de herverzekerde verplichtingen indien aanwezig), heeft het pensioenfonds de mogelijkheid om een herstelplan in te dienen dat uitsluitend betrekking heeft op de in eigen beheer (voor risico fonds) uitgevoerde pensioenregeling(en). De voorwaarde die hiervoor geldt is dat een eventuele voor herstel benodigde korting uitsluitend wordt toegepast op de in eigen beheer opgebouwde pensioenaanspraken. Voor het pensioenfonds is dit het geval en voor de technische voorziening is dan ook uitsluitend uitgegaan van de technische voorzieningen voor risico fonds.

Het pensioenfonds heeft in 2021 een herstelplan ingediend bij DNB, waarin wordt aangetoond dat de beleidsdekkingsgraad binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad. Dit herstelplan voorzag voor ultimo 2021 een beleidsdekkingsgraad van 103,5%, terwijl de werkelijke beleidsdekkingsgraad van 106,7% hoger is. Het fonds heeft in het eerste kwartaal van 2022 het herstelplan geactualiseerd. Uit deze actualisatie blijkt dat het fonds naar verwachting binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar herstelt naar de vereiste dekkingsgraad.

Bij de opstelling van het herstelplan voor 2021 is uitgegaan van het deelnemersbestand ultimo 2020, en wordt er –net als bij het premiebeleid– gebruik gemaakt van de maximale verwachtingswaarden van de Commissie Parameters. Voor het herstelplan voor 2022 is uitgegaan van de situatie ultimo 2021. Hierbij is geen rekening gehouden met de toekomstige wijzigingen in de UFR-methodiek. Ook is er geen rekening gehouden met de eventuele gevolgen van Covid-19 of de oorlog in Oekraïne. Het herstelplan 2021 en 2022 is door DNB goedgekeurd.

Herverzekeringsbeleid

De pensioenverplichtingen van het pensioenfonds worden geheel in eigen beheer gehouden. Alleen ten aanzien van de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid wordt gebruik gemaakt van herverzekering. Ter dekking van een deel van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico is gekozen voor herverzekering:

- het arbeidsongeschiktheidsrisico bestaat uit de premievrije voorzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid; en
- het overlijdensrisico betreft het risicokapitaal bij overlijden.

De herverzekering vindt plaats door middel van een overeenkomst met Zwitserleven die per 1 januari 2020 is aangegaan voor een periode van 5 jaar. Het eigen risico van deze herverzekering is gelijk aan 125% van de verwachte schadelast gedurende de contractperiode.

De herverzekeringsopgave wordt jaarlijks opgesteld door AZL, waarbij deze opgave wordt vastgesteld op basis van de grondslagen die ook gehanteerd worden bij de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie.

Integriteitsbeleid

De wettelijke verplichting voor integer handelen bij een pensioenfonds is opgenomen in artikel 143 van de Pensioenwet. Met een integriteitsplan geeft het pensioenfonds hier invulling aan. Achtereenvolgens wordt in het integriteitsplan aandacht besteed aan het wettelijk kader, de invulling die het pensioenfonds geeft aan de wettelijke bepalingen en een analyse van het integriteitsrisico.

In essentie gaat het erom dat een pensioenfonds voorkomt dat het betrokken raakt bij handelingen die in strijd met de wet zijn of die maatschappelijk onbetamelijk zijn. Voor het goed kunnen functioneren als fonds is vertrouwen van het publiek in het fonds een voorwaarde. Integriteit vormt één van de pijlers van dat vertrouwen.

Artikel 143 is verder uitgewerkt in het Besluit financiële toetsingskader pensioenfonds, waarbij met name de artikelen 18, 19 en 20 relevant zijn (“Artikel 18. Beheerste bedrijfsvoering”, “Artikel 19. Integriteitsrisico” en “Artikel 20. Belangenverstrengeling”). In het integriteitsplan wordt de invulling die het pensioenfonds geeft aan de hiervoor genoemde artikelen 18, 19 en 20 weer gegeven.

Het integriteitsplan wordt afgesloten met een analyse van het integriteitsrisico voor het pensioenfonds.

Mediabeleid

Het is – zeker in de huidige tijden – altijd mogelijk dat het pensioenfonds wordt benaderd door de pers om uitleg te geven over bijvoorbeeld de financiële situatie van het fonds, het beleggingsbeleid of andere zaken. Het is belangrijk om hierop voorbereid te zijn en een beleid op te stellen hoe hiermee om te gaan.

Ten aanzien van de media kiest het fonds ervoor om niet zelf actief de pers op te zoeken, maar wel om actief te reageren. Het is geen verplichting te reageren, maar ‘niet bereikbaar zijn’ wordt ook als een reactie gezien en draagt doorgaans niet bij aan een positief imago. Wanneer het wenselijk is te reageren, is de vraag wie de meest geschikte persoon is om de media te woord te staan. Criteria hierbij zijn: ervaring, voorbereiding en optimale beschikbaarheid.

Procedures

Het bestuur heeft besloten dat de voorzitter de woordvoerder is namens het pensioenfonds in geval dat de media het pensioenfonds benaderen. Een goede voorbereiding is hierbij in ieder geval van belang. Deze voorbereiding wordt gedaan door de voorzitter die daarbij ondersteund wordt door minimaal één ander bestuurslid en de directeur van het fonds. Bij de voorbereiding kan onder andere gedacht worden aan het formuleren van de kernboodschap, het formuleren van antwoorden op eventuele vragen, het oefenen van het te voeren interview, het schrijven van het persbericht, het vaststellen van de vervolggcommunicatie, en het opstellen van een Q&A (veel gestelde vragen).

Actualiteit

Het is uiteraard voor alle bestuursleden en de directeur belangrijk op de hoogte te zijn van de actualiteit binnen het fonds, de branche en de pensioenwereld. Zijn er bijvoorbeeld belangrijke fondsbesluiten genomen die in het nieuws zouden kunnen komen? Wat is de huidige dekkingsgraad? Zodra hier vragen of opmerkingen over komen vanuit de media, dan dienen die onverwijld kenbaar gemaakt te worden aan de voorzitter en de directeur.

Pensioenbeleid

De pensioenregelingen

Het pensioenfonds voert de pensioenovereenkomsten uit die werkgevers en werknemers hebben gesloten voor deelneming in de pensioenregelingen. Voor de pensioenregelingen gelden de volgende voorwaarden voor deelnemerschap: als deelnemer wordt aangemerkt de werknemer van 21 jaar of ouder met een arbeidsovereenkomst voor wie in de arbeidsovereenkomst niet uitdrukkelijk is vermeld dat hij is uitgesloten van het deelnemerschap van het pensioenfonds. Een werknemer, jonger dan 21 jaar met een partner en/of kinderen, die overlijdt of arbeidsongeschikt wordt, wordt geacht deelnemer te zijn geweest.

De pensioenregeling betreft een hybride regeling; een combinatie van een uitkerings- en een premieovereenkomst. Tot een bepaald salaris geldt het Basispakket – een middelloonregeling met een voorwaardelijke indexatie van de opgebouwde rechten tijdens het deelnemerschap. Daarboven geldt het Beleggingspakket – een beschikbare premieregeling.

Het Basispakket ziet er op hoofdlijnen als volgt uit per 1 januari 2022:

• Pensioensysteem	middelloon
• Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
• Opbouw% ouderdompensioen	1,875%
• Opbouw% partnerpensioen	1,125%
• Maximum salaris	€ 45.270
• Franchise	€ 14.802
• Maximum pensioengrondslag	€ 30.468
• Pensioenpremie (% van de premiegrondslag)	31,1%

Het Beleggingspakket ziet er op hoofdlijnen als volgt uit per 1 januari 2022:

• Pensioensysteem	beschikbare premie
• Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
• Premiepercentages (leeftijdsafhankelijk)	4%-staffel (67 jaar)
• Partnerpensioen	risicobasis
• Maximum salaris	€ 114.866
• Franchise	€ 45.270
• Maximum pensioengrondslag	€ 69.596
• Pensioenpremie	beschikbare premie

Bij overlijden van een actieve deelnemer bedraagt het partnerpensioen in het basispakket 70% van het te bereiken ouderdompensioen. De aanvulling van 10% wordt betrokken in de herverzekering.

De beschikbare premies in de beschikbare premie regeling worden vastgesteld op basis van de onderstaande staffel. De percentages van de staffel zijn afkomstig uit tabel 1 van bijlage I van de "Staatscourant 2014 nr. 36872" van 30 december 2014, en dan de kolom "OP en direct ingaand opgebouwd PP" die is gebaseerd op een rekenrente van 4% en een pensioenleeftijd van 67 jaar.

Voor de volledigheid zijn ook de percentages opgenomen die afkomstig zijn uit het Staffelbesluit pensioenen, wat een actualisering betreft per 1 januari 2020 van het besluit van 10 december 2018 (Staatscourant 2018 nr. 68652), tabel 1 van respectievelijk bijlage I en bijlage IV , en dan de kolom "OP en direct ingaand opgebouwd PP" die is gebaseerd op een rekenrente van 4% respectievelijk 3% én een pensioenleeftijd van 68 jaar.

De staffels bevatten geen opslag voor kosten en ook geen opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Leeftijd op 1 januari	4% / 68 jaar	SPSKN 4% / 67 jaar	3% / 68 jaar
21 t/m 24	5,1%	5,3%	8,7%
25 t/m 29	6,1%	6,4%	10,0%
30 t/m 34	7,4%	7,7%	11,5%
35 t/m 39	8,9%	9,3%	13,3%
40 t/m 44	10,8%	11,3%	15,4%
45 t/m 49	13,0%	13,6%	17,7%
50 t/m 54	15,7%	16,5%	20,5%
55 t/m 59	19,1%	20,0%	23,7%
60 t/m 64	23,2%	24,3%	27,4%
Vanaf 65	27,3%	28,0%	31,1%

De deelnemers hebben in de beschikbare premieregeling de keuze om te beleggen volgens de adviesmixen of volgens eigen inzicht. Bij de adviesmixen wordt onderscheid gemaakt tussen een defensief profiel, een neutraal profiel, een offensief profiel en een profiel gebaseerd op een variabele uitkering. Als standaard adviesmix wordt een belegging in het neutrale profiel gehanteerd, maar een deelnemer kan daar dus van afwijken indien gewenst. De beleggingsmixen voor 2022 zijn opgenomen in de bijlage "Beschikbare premieregeling – Beleggingsmixen 2022". De beleggingsfondsen die momenteel ter beschikking staan zijn opgenomen in de bijlage "Fondsen in de beschikbare premieregeling".

Voor het salaris boven het hiervoor genoemde "maximum salaris" biedt de werkgever een netto pensioenregeling aan. Deze regeling heeft de vorm van een zuivere premieovereenkomst. Het pensioenfonds verzorgt de regie over de uitvoering van de netto pensioenregeling namens de werkgever. Dit betekent met name dat het pensioenfonds de contacten onderhoudt met ABN AMRO Pensioenen als uitvoerder van deze regeling, en dat deelnemers bij het pensioenfonds terecht kunnen met vragen over hun pensioensituatie (zowel bruto als netto).

Collectieve omzetting van pensioenaanspraken

Aangezien de pensioenleeftijd per 1 januari 2015 is gewijzigd van de eerste dag van de maand waarin een deelnemer 65 jaar wordt naar de 67^e verjaardag van een deelnemer, heeft het bestuur de volgende besluiten genomen ten aanzien van een omzetting van de pensioenaanspraken:

- De pensioenaanspraken uit de voorgaande pensioenregelingen zullen collectief worden omgezet naar een pensioenleeftijd die gelijk is aan de 67^e verjaardag.
- De omzetting vindt plaats op basis van collectieve gelijkwaardigheid.
- Voor elke pensioensoort zal een separate omzettingfactor worden gehanteerd.
- Voor de te hanteren rente in de collectieve omzetting wordt gebruik gemaakt van de rentetermijnstructuur per 1 januari 2015 (zonder 3-maandsmiddeling), zodat er geen invloed is op de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen ten tijde van de omzetting.
- Indien er sprake is van vervroeging van de pensioendatum door een deelnemer, dan zal het pensioenbureau – in opdracht van het bestuur – toetsen in hoeverre er sprake is van een vergelijkbaar pensioen.
- Het partnerpensioen wordt niet betrokken bij de collectieve omzetting.
- Bij de omzetting wordt rekening gehouden met de verschillende uitstelduren voor deelnemers.
- De pensioenaanspraken uit de voorgaande pensioenregelingen die geen pensioenleeftijd van 65 jaar kennen (zoals bijvoorbeeld de premievrije aanspraken op vroegpensioen) worden niet betrokken in de collectieve omzetting.

Voor de wijziging van de pensioenleeftijd per 1 januari 2017 naar de 68^e verjaardag heeft het bestuur besloten de pensioenaanspraken wederom om te zetten op basis van collectieve gelijkwaardigheid en de hiervoor genoemde uitgangspunten.

Flexibiliseringsmogelijkheden

Ten aanzien van de factoren die gebruikt zullen worden bij de toepassing van de flexibele elementen uit de pensioenregeling heeft het bestuur het volgende besloten:

- De flexibiliseringsfactoren voor 2022 zijn vastgesteld op een gedempte rente van 1,00%.
- Afhankelijk van de marktrente zal de gedempte rente worden aangepast met ten hoogste 0,25%-punt per aanpassing.
- Als marktrente wordt de – door DNB gepubliceerde – rentetermijnstructuur gehanteerd bij een looptijd die gelijk is aan de duratie bij pensionering.

Bij de factoren zijn verder de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Overlevingstafel
  - Prognosetafel AG2020, startjaar 2022
- Ervaringssterfte
  - Ervaringssterfte Kappa (voor het laatst gewijzigd eind 2020)
- Gehuwdheid
  - Tot pensioendatum wordt het onbepaalde partnersysteem gehanteerd (partnerfrequenties voor het laatst gewijzigd eind 2018). Vanaf pensioendatum wordt het bepaalde partnersysteem gehanteerd.
- Opslag voor wezenpensioen flexfactoren
  - Nihil
- Opslag voor wezenpensioen inkoopfactoren
  - 1,75% op latent partnerpensioen tot pensioendatum
- Opslag voor wezenpensioen afkoopfactoren
  - 1,75% op latent partnerpensioen tot pensioendatum
- Opslag toekomstige kosten
  - Nihil
- Opslag dekkingsgraad
  - Nihil
- Opslag weerstandsvermogen
  - Nihil
- Verhouding man/vrouw
  - Flexibiliseringsfactoren
    - 91% man en 9% vrouw
  - Afkoopfactoren
    - 91% man en 9% vrouw
  - Inkoopfactoren
    - 93% man en 7% vrouw

De huidige factoren zijn bepaald door het bestuur en zijn in beginsel geldig van 1 januari 2022 tot 1 januari 2023. Indien het bestuur dit noodzakelijk acht is het bevoegd de factoren tussentijds te wijzigen.

Premiebeleid

De werkgever en de deelnemers dragen gezamenlijk de lasten van de pensioenregelingen. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de vaststelling van de actuariel kostendekkende premie en de feitelijk te betalen premie. Eveneens wordt de verdeling van de lasten van de pensioenregelingen tussen werkgever en deelnemers besproken.

Actuariel kostendekkende premie

Het pensioenfonds hanteert een (gedempte) kostendekkende premie. De berekening van de actuariel kostendekkende premie wordt namelijk gebaseerd op het verwacht rendement verminderd met de prijsinflatie. Deze wordt eens in de vijf jaar, of eerder bij wijzigingen in beleid, vastgesteld op basis van de dan geldende Pensioenwetparameters. Dit zorgt voor een stabiele kostendekkende premie en verkleint de kans dat de huidige premiestaffel niet kostendekkend is.

Voor het overige zijn bij de berekening van de kostendekkende premie de actuariële veronderstellingen gehanteerd die ook bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen worden gebruikt.

De actuariel kostendekkende premie bestaat uit de volgende elementen:

- Kosten pensioenopbouw in het boekjaar (“coming service”). Hierin zijn begrepen de risicopremies voor het nog niet gefinancierde deel van het bereikbare nabestaandenpensioen dat wordt toegekend bij overlijden in actieve dienst en de risicopremie voor het arbeidsongeschiktheidsrisico (dekking van arbeidsongeschiktheidspensioen en voortzetting pensioenopbouw).
- Een solvabiliteitsopslag voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen.
- Een opslag voor de onvoorwaardelijke indexatie zoals van toepassing in overgangsregeling III van het “Pensioenreglement 56-min”.
- Een opslag voor uitvoeringskosten voor zover deze betrekking hebben op de kosten van pensioenbeheer, die – conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie – bestaan uit de kosten van uitbesteding, bestuurskosten, advieskosten en kosten van toezicht. De kosten van het vermogensbeheer en de transactiekosten zijn geen onderdeel van deze opslag.

Het pensioenfonds hanteert daarnaast nog een aanvullende opslag ter bepaling van de actuariel kostendekkende premie:

- De premie voor het beleggingspakket bevat geen solvabiliteitsopslag. Formeel is dit op korte termijn nog niet vereist omdat tegenover deze beschikbare premie geen pensioenuitkering staat. Op langere termijn komt deze solvabiliteitseis echter naar voren bij de omzetting op pensioendatum van het kapitaal in een pensioenuitkering. De gehanteerde solvabiliteitsopslag voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen kan worden gebaseerd op het vereiste niveau op het moment van vaststelling van de kostendekkende premie. Het pensioenfonds gaat bij de bepaling van de kostendekkende premie echter uit van de solvabiliteitsopslag behorende bij het strategische beleid van het pensioenfonds.

De premie bevat geen component voor de financiering van de voorwaardelijke indexatie.

Feitelijke premie

De feitelijke premie is ten minste gelijk aan de som van de volgende onderdelen:

- Een percentage van 26,7 van de gemaximeerde pensioengrondslag volgens het “Pensioenreglement 56-min” (versie 2014);
- De beschikbare premies uit hoofde van de beschikbare premieregelingen die door het pensioenfonds worden uitgevoerd; en
- Een extra structurele premie van 4,4% van de gemaximeerde pensioengrondslag volgens het “Pensioenreglement 56-min” (versie 2014).

De feitelijke premiebijdragen voor de deelnemers en de werkgever zijn hierbij mede afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende situaties:

- Beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad;
- Beleidsdekkingsgraad hoger dan de vereiste dekkingsgraad;
- Beleidsdekkingsgraad hoger dan de premiekortingsgrens;
- Beleidsdekkingsgraad hoger dan 110% van de premiekortingsgrens.

Beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad

Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad, dan gelden alle hiervoor genoemde onderdelen van de feitelijke premie.

Beleidsdekkingsgraad hoger dan de vereiste dekkingsgraad

Als de dekkingsgraad hoger wordt dan de vereiste dekkingsgraad, vervallen – onder voorwaarden – de extra structurele premies van de werkgever en de deelnemers van 2,2% van de pensioengrondslag. In die situatie gelden dus alleen nog de structurele premies: voor de werkgever 21,4% en voor de deelnemers 5,3%.

Beleidsdekkingsgraad hoger dan de premiekortingsgrens

De premiekortingsgrens is het niveau van de dekkingsgraad waarbij – bovenop de vereiste dekkingsgraad – rekening wordt gehouden met een bedrag dat naar verwachting nodig is voor het toekennen van toekomstige (voorwaardelijke) toeslagen. De reële dekkingsgraad is dan derhalve 100%.

Als de dekkingsgraad hoger wordt dan de premiekortingsgrens, worden de bijdragen voor werkgever en deelnemers verlaagd tot nihil (voor zover mogelijk op basis van de geldende wet- en regelgeving).

Hierbij worden de volgende stappen genomen:

- Eerst wordt de bijdrage van de werkgever verlaagd tot de verhouding 2/3^e werkgever en 1/3^e deelnemers. Dit betekent dus een verlaging van de structurele bijdrage van de werkgever tot 10,6% van de pensioengrondslag.
- Vervolgens worden de bijdragen van de werkgever en deelnemers pro rata verlaagd totdat beide nihil zijn. De verlaging van de bijdrage van de werkgever is telkens twee maal de verlaging van de bijdrage van de deelnemers.

Beleidsdekkingsgraad hoger dan 110% van de premiekortingsgrens

Als de dekkingsgraad hoger dan 110% van de premiekortingsgrens wordt – en de bijdragen van werkgever en deelnemers nihil zijn – dan worden er middelen uit het pensioenfonds beschikbaar gesteld voor de werkgever én de deelnemers (voor zover mogelijk op basis van de geldende wet- en regelgeving). Ook hierbij geldt dat het bedrag voor de werkgever het dubbele is van het bedrag voor de deelnemers. Het geld dat hiervoor beschikbaar is, is gelijk aan de helft van het vermogen boven de 110% van de premiekortingsgrens.

Vaststelling van de premie

Periodiek wordt gezien of de hiervoor genoemde bijdragen nog toereikend zijn. Indien nodig zullen de bijdragen worden aangepast in onderling overleg met de betrokken partijen. Bij de periodieke toetsing maakt het pensioenfonds gebruik van prognoses uitgevoerd door de adviserend actuaaris. Het pensioenfonds gaat hierbij uit van de gedempte kostendeckende premie zoals hiervoor in dit hoofdstuk vermeld.

Deelnemersbijdrage

In de eerste helft van 2009 was de eigen bijdrage voor de deelnemers gelijk aan 5,3% van de gemaximeerde pensioengrondslag volgens het pensioenreglement 56-min. Per 1 juli 2009 is de bijdrage van de deelnemers – in het kader van het herstelplan – verhoogd met een herstellpremie van 2,2%, zodat een eigen bijdrage resulteert van 7,5% van de gemaximeerde pensioengrondslag.

De bijdrage van de deelnemers voor een bepaald jaar is afhankelijk van de dekkingsgraad op 31 december van het jaar daarvoor volgens onderstaande tabel.

Bijdrage deelnemers		
Dekkingsgraad lager dan	Premie (als % van de gemaximeerde pensioengrondslag Pensioenreglement "56-min")	
Vereiste dekkingsgraad	Structurele premie	5,3
	Herstellpremie	2,2
	Totaal	7,5

Werkgeversbijdrage

De bijdrage van de werkgever voor een bepaald jaar is eveneens afhankelijk van de dekkingsgraad op 31 december van het jaar daarvoor.

Bijdrage werkgever		
Dekkingsgraad lager dan	Premie (als % van de gemaximeerde pensioengrondslag Pensioenreglement "56-min")	
Vereiste dekkingsgraad	Structurele premie	21,4
	Herstellpremie	2,2
	Totaal	23,6

Daarnaast betaalt de werkgever de netto bijdragen voor de beschikbare premieregelingen die in 2014 van toepassing waren: het Beleggingspakket en het Extra Beleggingspakket.

Herstellpremie

De herstellpremie – zowel het werknemersdeel als het werkgeversdeel – wordt per 1 januari 2021 ingezet als reguliere premie voor de pensioenopbouw.

Premiebeleid 2022

Het bestuur heeft – op verzoek van de sociale partners – in 2015 gebruik gemaakt van een overgangsregeling waardoor het mogelijk was het premiebeleid voor 2016 ongewijzigd te laten aan 2014. Het bestuur heeft – wederom op verzoek van de sociale partners – het premiebeleid ook voor de jaren daarna ongewijzigd gelaten. Hierdoor blijft de ongewenste situatie bestaan dat de premiegrondslag afwijkt van de pensioengrondslag.

Totale lasten in 2022

De totale lasten zijn voor 2022 gelijk aan:

- 31,1% van de gemaximeerde pensioengrondslag, waarbij de pensioenbepalende gegevens uit 2014 gelden: een salarisgrens van € 54.200 en een franchise van € 16.200; en
- De netto bijdragen voor de beschikbare premieregelingen "Beleggingspakket" en "Extra Beleggingspakket" zoals deze in 2014 golden.

Werknemerspremie 2022

De deelnemer is verplicht tot een bijdrage van 7,5% van de gemaximeerde pensioengrondslag, waarbij wederom de pensioenbepalende gegevens uit 2014 gelden.

Werkgeverspremie 2022

De werkgeverspremie is in 2022 gelijk aan het verschil tussen de totale lasten van de pensioenregelingen en de genoemde werknemerspremies.

Ten aanzien van de netto bijdragen voor de beschikbare premieregelingen geldt dat de daadwerkelijke stortingen van de werkgever naar de beleggingsrekeningen bij ABN AMRO Pension Services worden bepaald op basis van de huidige beschikbare premie regelingen. Het verschil tussen de stortingen op basis van de huidige én de voorgaande beschikbare premie regelingen wordt na afloop van een verslagjaar verrekend met de werkgever.

Premiedekkingsgraad

Om inzicht te geven in het effect van de feitelijke premie op de financiële positie van het fonds is de volgende tabel opgenomen. In deze tabel is de premiedekkingsgraad van het fonds opgenomen en is tevens de impact op de financiële positie van het fonds weergegeven. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen het effect van de feitelijke premie op de financiële positie van het fonds wanneer er wel en wanneer er geen rekening wordt gehouden met de herstellpremies.

De premiedekkingsgraad is vastgesteld als de verhouding tussen de feitelijke premie (exclusief de opslag voor directe kosten) en de actuariële benodigde koopsom voor de opbouw van nieuwe aanspraken. Daarnaast is de dotatie aan de premiereserve, die niet meetelt in de dekkingsgraad, buiten beschouwing gelaten in de feitelijke premie die in de bepaling van de premiedekkingsgraad is gehanteerd.

	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Dekkingsgraad primo boekjaar	100,4%	103,4%	101,3%	105,3%	98,7%	97,2%	104,8%
Premiedekkingsgraad primo boekjaar							
- Inclusief herstellpremies	71,9%	82,1%	102,3%	103,2%	94,9%	92,0%	105,2%
- Exclusief herstellpremies	n.v.t.	68,9%	88,5%	89,5%	82,5%	76,4%	88,7%
Impact nieuwe opbouw op dekkingsgraad							
- Inclusief herstellpremies	-0,8%	-0,6%	0,0%	-0,1%	-0,1%	-0,1%	-0,0%
- Exclusief herstellpremies	n.v.t.	-0,9%	-0,3%	-0,4%	-0,4%	-0,4%	-0,4%

Risicobeleid

Risicomangement

Risicomangement staat, net als bij andere pensioenfondsen, hoog op de agenda. Inzicht in de verschillende risico's, de mogelijke beheersingsmaatregelen en de effectiviteit van deze beheersingsmaatregelen is van groot belang. De Nederlandsche Bank verwacht van pensioenfondsen een goed onderbouwd risicomangementbeleid. De risicomanager heeft in de geïntegreerde rapportage, waarbij niet alleen naar de beleggingen en naar de verplichtingen wordt gekeken, ook de belangrijkste financiële risico's voor het pensioenfonds opgenomen.

Periodiek worden ook verschillende scenario's doorgerekend om de impact op de verschillende risico's en de beheersingsmaatregelen te beoordelen. Door deze methodiek kan het pensioenfonds vooraf maatregelen treffen en zodanig sturen dat de kans op onverwachte resultaten wordt verkleind.

Op de eerste plaats beheerst het bestuur de risico's op een doorlopende basis. Hierbij wordt aandacht besteed aan macro-economische factoren, waaronder inflatie en deflatie, maar ook aan portefeuillerisico's, zoals rente-, valuta-, concentratie-, krediet-, koers- en liquiditeitsrisico's. Risicomangement vindt op verschillende manieren plaats.

PGGM zorgt voor een geïntegreerde risicoanalyse, waarbij ook de verplichtingen worden betrokken. Deze beheersing van de gehele balans van het pensioenfonds geeft inzicht in bijvoorbeeld de vereiste risicobuffers en dekkingsgraad. Daarnaast voert PGGM scenarioanalyses en stress-tests uit, waarbij onder andere de impact wordt bekeken op de dekkingsgraad, op de tracking error, op het absolute risico (waarde mutatie) en wordt een inschatting gemaakt van de impact van de overlay strategieën op het liquiditeitsrisico.

Daarbij heeft het pensioenfonds gekozen om EY Actuarissen als onafhankelijke risicomanager aan te stellen. Maandelijks worden controleberekeningen gemaakt, wordt de effectiviteit van de overlay strategieën geëvalueerd en is aandacht voor onder meer mandaatrichtlijnen, securities lending en collateral management. EY Actuarissen wordt ook betrokken bij belangrijke wijzigingen in het beleggingsbeleid.

Ook evalueert de beleggingscommissie het functioneren van vermogensbeheerder PGGM en aan de hand van maandelijks overzichten de tactische asset allocatie en de rente- en valuta-overlay. Centraal in de risicobewaking is dat het bestuur meer nadruk legt op behoud van vermogen en een stabiele groei en minder op korte termijn vermogenswinsten.

Risicohouding

De risicohouding is een belangrijk uitgangspunt voor de vaststelling van de mate waarin het pensioenfonds beleggingsrisico kan en wil nemen (beleggingsbeleid) om de (strategische) doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren. Binnen de driehoek ambitie –premie– risicohouding, worden door het pensioenfonds de afwegingen gemaakt die moeten leiden tot de gewenste uitvoering van de afgesproken pensioenregeling(en).

Conform de Pensioenwet en het vanaf 1 januari 2015 van kracht geworden Financieel Toetsingskader maakt het pensioenfonds onderscheid tussen de risicohouding op lange en korte termijn. De risicohouding is vastgesteld door het pensioenfonds na overleg met het verantwoordingsorgaan en na overleg met sociale partners. In aanvulling op het voorgaande hanteert het pensioenfonds ook nog een risicohouding voor de middellange termijn.

In het hoofdstuk “Financieel beleid” is de risicohouding omschreven, zoals deze is afgestemd met de sociale partners en het verantwoordingsorgaan.

Eigenrisicobeoordeling

Het pensioenfonds ten minste driejaarlijks een eigenrisicobeoordeling uit en legt de resultaten hiervan schriftelijk vast. Ingeval van een significante wijziging in het risicoprofiel van het pensioenfonds of door het pensioenfonds uitgevoerde pensioenregeling vindt onverwijld een eigenrisicobeoordeling plaats, met dien verstande dat bij een significante wijziging in het risicoprofiel van de pensioenregeling van het pensioenfonds de eigenrisicobeoordeling beperkt blijft tot die pensioenregeling. Het beleid van het pensioenfonds met betrekking tot de eigenrisicobeoordeling is vastgelegd in een afzonderlijk document. In 2021 heeft het pensioenfonds een eigen risico beoordeling uitgevoerd. Dit betreft enerzijds de beoordeling van de materiële risico's en anderzijds de effectiviteit (doeltreffendheid en doelmatigheid) van het risicobeheer.

Binnen het integraal risicomanagement van het fonds wordt onderscheid gemaakt naar financiële risico's en niet-financiële risico's en worden risico's beoordeeld vóór en ná beheersing.

Met betrekking tot de financiële risico's wordt het volgende vastgesteld:

- De actuariële risico's worden voldoende beheerst. Na beheersing worden deze (netto) risico's niet gezien als de meest materiële risico's.
- De beleggingsrisico's worden daarentegen, ook na beheersing, als materieel gezien. Daarbij wordt opgemerkt dat beleggen volgens het pensioenfonds betekent dat het fonds bewust beleggingsrisico's neemt teneinde de doelstellingen van het pensioenfonds te kunnen realiseren.
- Tot slot wordt opgemerkt dat het premiebeleid voor 2021 een belangrijk aandachtspunt voor het pensioenfonds is aangezien de gedempte kostendekkende premie voor 2021 naar verwachting lager is dan de feitelijke premie. Aangezien het pensioenfonds een premiereserve kent is dit voor de korte termijn geen bezwaar, maar voor de langere termijn dient hier een besluit over genomen te worden.

De strategische asset allocatie is de meest bepalende beleggingsbeslissing voor de hoogte van het rendement en het risico van de portefeuille. Het beleggingsbeleid en de strategische asset allocatie worden door middel van een ALM-studie bepaald en afgestemd op een zorgvuldige afweging tussen beleggingsrendement, beleggingsrisico en verplichtingenstructuur van het pensioenfonds.

Met betrekking tot de niet financiële risico's wordt vastgesteld dat de risico's, zoals die zijn geïdentificeerd, op dit moment voldoende worden beheerst. Gezien de bruto inschattingen van deze risico's is de beheersing hiervan evenwel van groot belang.

Het bestuur is van mening dat de beleggingsstrategie en de gewenste beheersmaatregelen voor de financiële risico's op optimale wijze ingezet worden. De niet-financiële risico's worden na beheersing als minder materieel ingeschat dan de financiële risico's.

De doeltreffendheid en doelmatigheid van het risicobeheer zijn beoordeeld door middel van een zelfevaluatie. Het doel van deze zelfevaluatie was daarnaast om mogelijke verbeterpunten helder te krijgen. Uit de evaluatie wordt geconcludeerd dat het risicomanagement in zijn algemeenheid voldoende gestructureerd is ingericht en is geformaliseerd. Het volwassenheidsniveau wordt op totaalniveau ingeschat op voldoende (3,0 op een schaal van 4).

In aanvulling op de zelfevaluatie is nog specifiek de effectiviteit van de beheersmaatregelen beoordeeld van de materiële risico's. Ook ten aanzien van de materiële risico's kan geconcludeerd worden dat de effectiviteit van de beheersmaatregelen in orde is.

Risicomanagementproces

Het bestuur van het pensioenfonds is eindverantwoordelijk voor het risicomanagementproces en verantwoordelijk voor een passende beheersing van alle risico's waarmee het pensioenfonds geconfronteerd wordt. De wijze waarop het bestuur de risico's identificeert en periodiek beoordeelt sluit aan op de door De Nederlandsche Bank gehanteerde toezichtaanpak "FOCUS!". Periodiek beoordeelt het bestuur de ontwikkeling van de belangrijkste risico's, waarbij de ontwikkelingen in de externe omgeving nadrukkelijk in overweging genomen worden. Als hier aanleiding voor is zal het bestuur tussentijds een beoordeling van de risico's uitvoeren. Het pensioenfonds heeft risicobeheersingsmaatregelen die er op zijn gericht de risico's zoveel als mogelijk te onderkennen en op passende wijze te beheersen.

Voor een effectieve beheersing van de risico's is het noodzakelijk om de onderlinge afhankelijkheid van risico's te doorgronden. Het integrale risicomanagementproces geeft het bestuur de benodigde structuur om risico's en mitigerende maatregelen binnen een consistente methodologie met inachtneming van de langetermijndoelstellingen van het fonds te identificeren zonder de interne en externe ontwikkelingen uit het oog te verliezen. Het proces beoogt een balans te vinden tussen risico en rendement, een effectieve uitvoering van de regeling en beheersbare kosten.

Het bestuur benadrukt dat sommige risico's zich anders dan vooraf ingeschat en/of onverwacht kunnen manifesteren, bijvoorbeeld demografische ontwikkelingen en ontwikkelingen op de financiële markten.

Het pensioenfonds besteedt derhalve doorlopend aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing van risico's. Hiertoe wordt het bestuur maandelijks voorzien van managementinformatie met betrekking tot de status van de beleggingen van het pensioenfonds. Verder wordt het bestuur door middel van periodieke rapportages van zowel de uitvoeringsorganisatie

alsmede van externe adviseurs in staat gesteld de risico's en situatie van het pensioenfonds goed te monitoren.

Naast het bestuur als eindverantwoordelijke is de sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie verantwoordelijk voor de beoordeling, monitoring en rapportage over het risicomanagementproces. De sleutelfunctiehouder zorgt ervoor dat het pensioenfonds een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan het pensioenfonds wordt blootgesteld en levert een belangrijke bijdrage aan de doeltreffendheid van de beheersing van deze risico's. De sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie heeft tevens een initiërende en adviserende rol heeft bij het vormgeven van het risicomanagementproces. Ook de sleutelfunctiehouder van de actuariële functie en de compliance officer dragen ertoe bij dat het risicomanagementproces doeltreffend wordt toegepast.

Voorts toetst de sleutelfunctiehouder van de interne auditfunctie periodiek de opzet, de adequaatheid, het bestaan en de werking van (specifieke onderdelen van) het risicomanagement.

Het bestuur overlegt aan De Nederlandsche Bank de staten die De Nederlandsche Bank nodig heeft voor haar taak binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijnen.

Het bestuur streeft naar een zodanige invulling van haar beleid dat jaarlijks wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van de financiële positie en dat dit op de lange termijn leidt tot een zo laag mogelijke en stabiele pensioenpremie. Om dit te bewerkstelligen beschikt het bestuur over de volgende sturingsmiddelen: premiebeleid, toeslagbeleid, beleggingsbeleid en pensioenbeleid.

De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het pensioenfonds wordt regelmatig geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, alsmede de verwachte financiële positie van het pensioenfonds in de toekomst een rol.

Om te toetsen of het beleid op lange termijn tot de gewenste ontwikkeling leidt, voert het pensioenfonds jaarlijks een (update van een) ALM-studie uit.

Het pensioenfonds heeft een crisisplan. In dit plan worden maatregelen beschreven die het pensioenfonds op korte termijn kan inzetten indien een crisis zich voordoet waardoor de realisatie van de doelstellingen van het pensioenfonds in gevaar komt. Door van tevoren vast te leggen hoe het bestuur om gaat met een vooraf beschreven crisissituatie, kan het bestuur op korte termijn reageren indien het pensioenfonds daadwerkelijk in een crisissituatie terecht komt of dreigt te komen. Het pensioenfonds zal de concrete maatregelen hierbij wel altijd afstemmen op de aard van de crisis en de omstandigheden van dat moment.

Daarnaast heeft het pensioenfonds een noodprocedure. In het geval van een calamiteit is het reguliere besluitvormingsproces mogelijk niet geschikt vanwege de doorlooptijd daarvan. De noodprocedure is ingesteld voor de goedkeuring van acute beleidswijzigingen in geval van een acute financiële omstandigheid van het pensioenfonds of als gevolg van bijzondere marktomstandigheden. Deze noodprocedure geldt alleen in de situatie dat het reguliere besluitvormingsproces niet geschikt is.

Niet-financiële en financiële risico's

De verplichtingen die voortkomen uit de pensioenregelingen van het pensioenfonds brengen risico's met zich mee die kunnen worden onderscheiden in niet-financiële en financiële risico's, die hierna ieder afzonderlijk worden besproken.

Niet-financiële risico's

Indien ongewenste gebeurtenissen zich voordoen binnen de niet-financiële risico's komt voornamelijk de uitvoering van de pensioenregeling conform de gemaakte afspraken onder druk te staan. Dit betreft ook het bieden van het gewenste handelingsperspectief en de communicatie richting deelnemers en andere betrokkenen. Het pensioenfonds heeft geen risicobudget aan de verschillende niet-financiële risico's toegekend, maar realiseert zich terdege dat door onder andere reputatieschade, niet integer handelen of een onjuiste uitvoering door de externe uitbesteders terdege grote financiële schade kan ontstaan. Onderstaand worden de belangrijkste niet-financiële risico's toegelicht.

Uitbestedingsrisico

Het pensioenfonds zorgt voor een zodanige vormgeving van de uitbesteding dat de aansluiting tussen de (informatie over) de uitbestede processen en de overige bedrijfsprocessen te allen tijde gewaarborgd is en dat de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds voor de organisatie, uitvoering en beheersing van de uitbestede werkzaamheden en het toezicht daarop niet worden ondermijnd en in lijn is met de ABTN.

Het pensioenfonds zorgt voor voldoende waarborgen om volledig in control te kunnen zijn. Deze waarborgen behelzen onder andere het schriftelijk vastleggen van alle gemaakte afspraken, het duidelijk vastleggen van exit voorwaarden en het verkrijgen van een uitgebreide management informatie met een schriftelijke verantwoording over de uitvoering door de uitvoerder aan het pensioenfonds.

Per kwartaal wordt door de uitvoerders een uitgebreide rapportage aangeleverd ter verantwoording. Deze rapportages worden zowel in het pensioenfonds als mede tussen het pensioenfonds en uitvoerders besproken.

Het pensioenfonds is van mening dat zij door deze opzet, die ook wordt vastgelegd in het uitbestedingsbeleid, het uitbestedingsrisico verkleint en beheerst, waardoor het risico als laag wordt gekwalificeerd.

IT-risico

Er is duidelijk meer focus gekomen op de IT-risico's mede ingegeven door de snelle ontwikkelingen van de afgelopen jaren op dit terrein. Daarnaast geldt dat voor het pensioenfonds informatie en communicatietechnologie essentieel is. Communicatie verloopt steeds meer digitaal. Daarbij geldt dat al hoewel het pensioenfonds geen eigen IT-systemen heeft, het pensioenfonds wel eindverantwoordelijk is voor de gehele keten.

De IT risico's zullen naar de toekomst jaarlijks worden besproken en waar nodig worden beheersmaatregelen bijgesteld of toegevoegd. Het netto risico wordt door het pensioenfonds als gemiddeld gekwalificeerd.

Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico wordt gedefinieerd als het risico dat de integriteit van het pensioenfonds dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere en onethische gedragingen van de organisatie/management/medewerkers.

Pensioenfondsen dienen conform het Besluit uitvoering Pensioenwet een systematische analyse te maken van de risico's die samenhangen met uitbestedingen. Het gaat er hierbij om dat pensioenfondsen voorkomen dat zij betrokken raken bij handelingen die tegen de wet ingaan en/of handelingen die maatschappelijk onbetamelijk zijn.

Het pensioenfonds onderkent het belang van een goede, gedegen - en systematische integriteitsanalyse. Het pensioenfonds heeft in 2015 voor het laatst een integriteitsanalyse uitgevoerd, waarbij ook expliciet aandacht is besteed aan soft controls / gedrag en cultuur bij het pensioenfonds en de uitbestedingspartners. Het integriteitsrisico wordt –mede door de genomen beheersingsmaatregelen– door het bestuur als laag gekwalificeerd.

Operationele risico's

Het operationeel risico is het risico op verlies als resultaat van inadequate of foutieve interne processen, mensen en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Operationele risico's hebben een negatieve impact op een goede uitvoering van de pensioenregeling.

Voor deze operationele risico's geldt wel dat een verregaande reductie onevenredig veel inspanning en kosten met zich mee kan brengen. De operationele uitvoering geschiedt door AZL. Deze partij heeft een ISAE-verklaring. Door het overleggen van deze verklaring toont AZL aan het pensioenfonds én aan de accountant van het pensioenfonds aan, dat de uitvoering "in control" is. Het overleggen van de ISAE-verklaring komt tevens tegemoet aan de Beleidsregel "Uitbesteding Pensioenfondsen" waarin De Nederlandsche Bank heeft vastgesteld dat een pensioenfonds dat zijn administratie uitbesteedt aan een uitvoerder verantwoordelijk is en blijft voor een juiste administratie. De bestudering van de ISAE-rapportages over 2018 heeft niet geleid tot het nemen van aanvullende maatregelen door het pensioenfonds.

Het pensioenfonds heeft de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) zodanig opgezet dat de operationele risico's adequaat worden beheerst.

Juridische risico's

Het pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden. Eén risico is dat de fondsstukken niet voldoen aan de wettelijke bepalingen. Een ander risico is dat men als pensioenfondsbestuurder in persoon kan worden aangesproken. Een derde risico betreft het niet in voldoende mate vorm geven aan

consistent beleid, dit maakt het pensioenfonds kwetsbaar indien het hierop wordt aangesproken. Een vierde risico betreft het niet of onduidelijk communiceren naar partijen. Een vijfde risico betreft aansprakelijkheid door het niet of niet goed uitvoeren door partijen die het pensioenfonds heeft ingehuurd.

Teneinde de juridische risico's te beperken heeft het pensioenfonds in ieder geval de volgende maatregelen genomen:

- de directie van het pensioenfonds toetst bij wetwijzigingen de fondsstukken en stelt waar nodig wijzigingen voor aan het bestuur;
- het pensioenfonds heeft een aansprakelijkheidsverzekering voor het bestuur afgesloten;
- het pensioenfonds ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen;
- het pensioenfonds werkt volgens een communicatieplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichtte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het pensioenfonds eigenstandige communicatie doeleinden. Middels het planmatig uitvoeren wordt bewaakt dat aan de eisen van de wet en consistentie van de uitingen wordt voldaan;
- met alle ingehuurde partijen zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft het pensioenfonds activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor er een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de andere partij;
- jaarlijks vinden er controles plaats door actuaris en accountant op de uitvoering door het pensioenfonds. Materiële onvolkomenheden worden door hen gerapporteerd; en
- het bestuur draagt er zorg voor dat zij voldoende kennis en kunde bezit om haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen.

De hierboven genoemde risico's zijn niet limitatief maar de juiste afdekking van deze genoemde risico's geven wel een indicatie over de juridische weerbaarheid van het pensioenfonds.

Financiële risico's

Voor het pensioenfonds kunnen met name de hierna genoemde financiële risico's worden onderscheiden. Teneinde inzicht te krijgen in deze risico's wordt er onder meer gebruik gemaakt van stochastische en deterministische scenario-analyses.

Matchingrisico

Het matchingrisico is het risico dat de looptijd en rentegevoeligheid tussen de beleggingen en de pensioenverplichtingen niet op elkaar zijn afgestemd. Wanneer een pensioenfonds aan zijn verplichtingen moet voldoen (pensioenen uitbetalen), dienen daarvoor op tijd de beschikbare middelen vrij te komen. Een pensioenfonds kan zowel het nominale als het reële renterisico trachten af te dekken. De ALM-studie wordt gebruikt om de optimale soort en/of mate van matching te bepalen. De

maatregelen van het pensioenfonds om dit risico te beheersen staan hierna omschreven bij (met name) “Renterisico” en “Liquiditeitsrisico”.

Inflatierisico

Het inflatierisico heeft betrekking op de (eventuele) indexering van de verplichtingen. Bij een voldoende hoge nominale dekkingsgraad zal de nadruk gelegd worden op het afdekken van indexatie door middel van bijvoorbeeld inflatie gerelateerde beleggingen.

Beleggingsrisico's

Beleggingsrisico's betreffen renterisico, koersrisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico, valutarisico en concentratierisico.

Renterisico is het risico dat het saldo van de marktwaarde van de portefeuille vastrentende waarden en de nominale pensioenverplichtingen op marktwaarde verandert door veranderingen in de markttrente. Het structurele renterisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Integrale beheersing van de balansrisico's is onderdeel van de financiële opzet van het pensioenfonds, hetgeen onder meer tot uitdrukking komt door de toepassing van balansrisicomanagement. Het renterisico in de beleggingsportefeuille wordt met behulp van derivaten gereduceerd. Het risicobeheersingsbeleid is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid. De derivaten worden op een prudente wijze ingezet, dat wil zeggen dat ze alleen gebruikt worden om het risico te reduceren conform het geformuleerde beleid of om efficiënt portefeuillemanagement mogelijk te maken.

De afdekking van het renterisico wordt uitgevoerd door middel van staatsobligaties en rentederivaten. De rente-overlay wordt geënt op de rentegevoeligheid van de technische voorzieningen. Het pensioenfonds hanteert hierbij een dynamische afdekking van de rente, waarbij het afdekkingspercentage wordt gebaseerd op de rentestand. Het afdekkingspercentage is in 2021 gelijk aan 40 op basis van de voorziening pensioenverplichtingen op basis van de actuele rente (exclusief UFR). Maandelijks wordt door middel van een risico analyse model beoordeeld of de renteafdekking heeft gewerkt zoals bedoeld.

Koersrisico is het risico van waarde wijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waarde wijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het koersrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het koersrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures. De activa worden door het pensioenfonds naar behoren gediversificeerd, zodat een bovenmatige afhankelijkheid van –of vertrouwen in– bepaalde activa, of een bepaalde emittent of groep van ondernemingen en risicoaccumulatie in de portefeuille wordt vermeden.

Kredietrisico hangt samen met de beleggingen in verhandelbare schuldpapieren en op tegenpartijen. Kredietrisico op verhandelbare schuldpapieren wordt beschouwd als koersrisico. De beheersing van deze vorm van kredietrisico is geïntegreerd in het beleggingsproces, door middel van een richtlijn over de maximale belegging per kredietklasse. Het pensioenfonds hanteert een collateralmanagementbeleid ter reductie van de kredietrisico's die gepaard gaan met het afsluiten van rentederivaten. De tegenpartijen van de derivaten en het pensioenfonds wisselen onderpand (staatsobligaties met hoge kredietkwaliteit) uit bij zowel een positieve als bij een negatieve waarde van de rente-overlay. De afstemming tussen de marktwaarde en onderpand gebeurt op dagbasis. Tegenpartijrisico betreft het risico dat tegenpartijen hun verplichtingen aan het fonds niet meer kunnen nakomen, bijvoorbeeld door faillissement. Het tegenpartijrisico wordt beheerst door selectie van solide tegenpartijen en hantering van tegenpartijlimieten, al dan niet in combinatie met zekerheidstellingen. Het pensioenfonds beperkt de risico's doordat enerzijds de portefeuille hoofdzakelijk wordt belegd in degelijke ondernemingen met een investment grade status. Over het beperkte deel van de portefeuille dat wordt belegd in below investment grade, wordt brede spreiding over debiteuren nagestreefd.

Liquiditeitsrisico is het risico dat het fonds onvoldoende liquide middelen heeft om betalingen, waaronder de pensioenuitkeringen, te verrichten. Bij het fonds is sprake van een jaarlijkse netto-instroom; de ontvangen premies zijn hoger dan de betaalde uitkeringen. De waarschijnlijkheid van het liquiditeitsrisico en de impact daarvan is derhalve momenteel klein. Het liquiditeitsrisico wordt ook beperkt door de invulling van het cashmanagement. De directie ziet toe op een juiste afstemming van de inkomende en uitgaande cashstromen van het fonds.

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. Valuta's worden niet beschouwd als een afzonderlijke beleggingscategorie. Valutaposities zonder dat die volledig gekoppeld zijn aan een onderliggende positie in obligaties, aandelen, onroerend goed of grondstoffen zijn niet toegestaan, tenzij valuta posities uitdrukkelijk in het mandaat geaccordeerd zijn. Uit het oogpunt van risicoreductie is een beleidsstandpunt bepaald met betrekking tot het actief afdekken van valutarisico's. Beheersing van het valutarisico vindt plaats door middel van valutaderivaten. Het pensioenfonds heeft als doelstelling om het valutarisico in ontwikkelde markten voor 100% af te dekken. Het valutarisico in opkomende markten wordt niet afgedekt, omdat hier de reductie van het risico niet opweegt tegen de kosten van afdekking.

De valuta afdekking wordt maandelijks getoetst aan de hand van de beleggingsoverzichten van de vermogensbeheerder en indien nodig bijgesteld. In de beleggingscommissie wordt periodiek het beleid en positie van de verschillende valuta's behandeld.

Concentratierisico heeft betrekking op grote posten. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Door de diversificatie die het pensioenfonds in het beleggingsbeleid toepast is dit risico beperkt.

Beleggingsrisico's alternatieve beleggingen

Alternatieve beleggingen zijn net als beleggingen in de traditionele categorieën (waaronder aandelen) onderhevig aan risico's. Risico's worden veroorzaakt doordat beleggers zekere bedragen (hun initiële investeringen) opgeven in ruil voor onzekere inkomsten in de toekomst. Voorbeelden van algemene risico's zijn onder meer debiteurenrisico (tegenpartij kan failliet gaan) en inflatierisico (geldontwaarding). Alternatieve beleggingen zijn daarnaast onder te verdelen in diverse categorieën, waarvan de risicoprofielen onderling aanzienlijk kunnen variëren en dus ook de beleggingsrisico's. Het pensioenfonds maakt geen gebruik van alternatieve beleggingen.

Verzekeringstechnisch risico

Naast de financiële risico's staat het pensioenfonds bloot aan verzekeringstechnische risico's, waarvan het langlevensrisico het belangrijkste is. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen worden prudente veronderstellingen gehanteerd waaronder de verwachte toekomstige verbetering van de levensverwachting. Andere verzekeringstechnische risico's zijn kortlevensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico. Het kortlevensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico zijn afgedekt door middel van een herverzekeringsovereenkomst met Zwitserleven.

Toeslagbeleid

Het pensioenfonds streeft er naar – voor zover en indien de financiële middelen dit toelaten – de pensioenen jaarlijks per 1 januari aan te passen op basis van de prijsindex. De prijsindex is de ontwikkeling van het percentage waarmee het consumentenprijsindexcijfer van oktober van een kalenderjaar, afwijkt van het consumentenprijsindexcijfer van oktober van het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Deze index wordt gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Toeslagen mogen verleend worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%. Daarnaast moet de gegeven toeslag toekomstbestendig zijn. Dit betekent dat het eigen vermogen boven de beleidsdekkingsgraad hoog genoeg moet zijn om de toegezegde toeslagverlening ook in de toekomst te kunnen financieren. In de praktijk impliceert dit voor een gemiddeld pensioenfonds dat een toeslag van 1% mogelijk wordt bij een beleidsdekkingsgraad van 120% en een toeslag van 2% bij een beleidsdekkingsgraad van 130%.

Dekkingsgraad lager dan het MVEV

Het minimum vereist eigen vermogen van het pensioenfonds is 103,9%. Als de dekkingsgraad van het pensioenfonds – ondanks de genomen maatregelen in het herstelplan – langer dan 5 jaar onder het minimum vereist eigen vermogen ligt, dan moet het fonds de dekkingsgraad weer op dit niveau brengen. Dit gebeurt door een gespreide korting door te voeren die onvoorwaardelijk is, en waarbij geldt dat deze in materiële zin door een toekomstige indexering beperkt of teniet gedaan kan worden.

Korten is een ultimatum remedium voor het pensioenfonds en voor het pensioenfonds is er geen reden om eerder of meer te korten dan waartoe de wetgever verplicht. Daarmee blijft het ultimatum remedium karakter ook nadrukkelijk behouden. Er wordt daarom uitgegaan van de maximale 10-jaars termijn voor het spreiden van kortingen. Dit sluit eveneens aan bij de wens van het pensioenfonds om grote kortingen te voorkomen.

Bij het toepassen van een korting wordt er geen onderscheid gemaakt tussen actieven enerzijds en slapers en pensioengerechtigden anderzijds. Kortingen worden derhalve uniform – over alle deelnemers – doorgevoerd.

Bij het toepassen van een korting is er sprake van een gesloten systeem. Dit betekent dat alleen de pensioenen meetellen in de korting die – op het moment van de korting – in het pensioenfonds aanwezig zijn. Er wordt derhalve voor iedere deelnemer apart bijgehouden in hoeverre er korting heeft plaats gevonden.

Dekkingsgraad hoger dan het MVEV maar lager dan 110%

Bij een dekkingsgraad tussen het MVEV en de 110% mag het fonds niet indexeren.

Dekkingsgraad tussen de 110% en het VEV

Bij een dekkingsgraad boven 110% geldt de systematiek van de toekomstbestendige indexering. Er mag niet meer geïndexeerd worden dan tot in lengte van jaren volgehouden kan worden. Het vermogen boven een dekkingsgraad van 110% is hierbij beschikbaar voor deze toekomstbestendige indexering.

Indien de indexering volgens het herstelplan lager uitvalt dan de toekomstbestendige indexatie, dan moet het herstelplan gevolgd worden. Dit zal zich echter alleen in uitzonderlijke situaties voordoen. De toekomstbestendige indexering wordt gekoppeld aan de ambitie van prijsinflatie.

Bij een dekkinggraad tussen de 110% en het VEV geldt voor de te geven indexering het minimum van de methodieken vanuit het herstel naar het VEV in het herstelplan en de toekomstbestendige indexering.

Dekkinggraad boven het VEV

Inhalen van gemiste indexering en verlaagd pensioen is toegestaan bij een dekkinggraad boven het maximum van:

- het VEV; en
- de dekkinggraad waarboven het fonds op grond van de systematiek van toekomstbestendig indexeren volledig kan indexeren.

Uit het vermogen boven deze dekkinggraad mag maximaal 1/5^e deel worden toegekend als inhaalindexering, waarbij het pensioenfonds geen reden ziet om af te wijken van de maximaal mogelijke inhaalindexering.

Inhaalindexering dient conform fiscale regelgeving via een gesloten systeem gegeven te worden: er mag niet meer worden ingehaald dan er is gemist. De toekomstbestendige indexering wordt op deelnemersniveau gemaximeerd op het fiscale maximum van de cumulatieve ambitie op basis van prijsinflatie.

Meerjarenoverzicht toeslagverlening

De afgelopen 10 jaren – gedurende de jaren 2013 tot en met 2022 – is er helaas geen toeslag verleend per de 1^e januari van het betreffende jaar. De cumulatieve achterstand op de toeslagverlening over de afgelopen 10 jaren bedraagt voor actieve deelnemers 16,9% en voor inactieve deelnemers 16,8%. Daarnaast is er sprake geweest van een korting van 2,3% in 2014 voor zowel actieve als inactieve deelnemers. Bij de vaststelling van de cumulatieve achterstanden is geen rekening gehouden met de korting van 2,3% die is toegepast per 1 augustus 2014.

Het principe van het nFTK is dat de gemiste indexaties per jaarlaag vastgelegd worden. In een middelloonregeling wordt de (gemiste) indexatie berekend op basis van de bereikte aanspraken op een bepaald moment, vermenigvuldigd met het (gemiste) indexatiepercentage. Deze methodiek wordt ook voor het pensioenfonds toegepast, ondanks het feit dat er tot 1 januari 2015 sprake is geweest van een “middelloonregeling met een eindloonfranchise”.

Het bijhouden van gemiste indexatie vindt individueel plaats, waarbij er ook op individueel wordt ingehaald (zodra dit van toepassing is). Voor het inhalen wordt de zogenaamde "LIFO"-methodiek toegepast, waarbij gemiste indexering langer dan 10 jaar geleden niet meer wordt ingehaald.

Indien er sprake is van deflatie, dan wordt de achterstand op de toeslagverlening kleiner. Daarbij geldt dat deflatie niet daadwerkelijk wordt toegekend, zodat de pensioenen nooit lager worden door het toekennen van een negatieve inflatie. Als er geen achterstand is dan wordt de deflatie met de eerstvolgende positieve toeslag of toeslagachterstand verrekend.

In de bijlage "Toeslagverlening" staat de berekening van de achterstanden op toeslagverlening weergegeven.

Voor de onvoorwaardelijke toeslagverlening die van toepassing is voor de pensioenen inzake overgangsregeling III gelden de percentages zoals in de volgende tabel opgenomen:

Toeslag per 1-1 in jaar	(Afgeleide) prijsindex	(Afgeleide) Loonindex
2015	1,1%	1,4%
2016	0,6%	1,3%
2017	0,4%	1,8%
2018	1,3%	1,7%
2019	1,7%	2,1%
2020	2,7%	2,6%
2021	1,2%	3,0%

Uitbestedingsbeleid

Het pensioenfonds heeft delen van haar bedrijfsprocessen uitbesteed aan externe partijen. Aan uitbesteding is voor het pensioenfonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur van het pensioenfonds heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen.

Het uitbestedingsbeleid heeft als doel te waarborgen dat ook bij uitbesteding van processen de doelstellingen van het pensioenfonds gewaarborgd blijven met betrekking tot onder meer kwaliteit, betrouwbaarheid en integriteit van de dienstverlening. De belangen van belanghebbenden mogen geen gevaar lopen doordat het pensioenfonds delen van haar werkzaamheden heeft uitbesteed.

Het bestuur van het pensioenfonds toetst regelmatig of de manier waarop de uitbesteede processen worden uitgevoerd in overeenstemming is met de gemaakte afspraken. Dit gebeurt onder meer door middel van de bestudering van de ISAE 3402 (of vergelijkbare) verklaringen van de externe partijen en door het voeren van periodieke overleggen met de externe partijen over de uitvoering van de uitbesteede processen. Een ISAE 3402-rapportage is een audit, uitgevoerd door een auditor naar de opzet, het bestaan en de werking van interne controlemaatregelen bij een uitvoeringsorganisatie.

Het bestuur evalueert en beheerst de ICT risico's in de eigen organisatie én in de organisaties van de werkgevers en de uitbestedingspartners, met name ter waarborging van de vertrouwelijkheid en blijvende juistheid van deelnemersgegevens, bescherming van activa en blijvende integriteit van de informatievoorziening.

In 2020 heeft het pensioenfonds alle externe dienstverleners geëvalueerd. Dit betreffen ABN AMRO Pension Services, AZL, EY Montesquieu, PGGM Beleidsadviesing, PGGM Vermogensbeheer, PricewaterhouseCoopers, Robeco Pension Providers, Triple A, VC Holland, Willis Towers Watson en Zwitserleven.

De evaluatie van EY Montesquieu, PGGM Beleidsadviesing en PGGM Vermogensbeheer heeft plaatsgevonden door de beleggingscommissie. De overige externe dienstverleners zijn door het pensioenbureau geëvalueerd. Bij de evaluaties is met name gebruik gemaakt van de service level afspraken, én –indien aanwezig– van kritische prestatie indicatoren.

De evaluaties hebben niet geleid tot aanpassingen in het uitbestedingsbeleid. Bij een nieuwe of gewijzigde uitbesteding wordt in de offerteaanvraag geïnformeerd naar de waarborgen (boetes, exitbepalingen, verklaringen, e.d.) die mogelijk zijn ter voorkoming van problemen. Het bestuur bepaalt vervolgens of de risico's en waarborgen in een redelijke verhouding tot elkaar staan alvorens zij definitief besluit tot de uitbesteding van de werkzaamheden aan een specifieke uitvoerder. Het bestuur stelt De Nederlandsche Bank tijdig in kennis van het uitbesteden van werkzaamheden aan een derde. Indien de uitbesteding de risicobeheerfunctie, interne auditfunctie, actuariële functie of het beheer van het pensioenfonds betreft, wordt De Nederlandsche Bank daarvan in kennis gesteld voordat de overeenkomst met de derde waaraan de werkzaamheden worden uitbesteed in werking treedt.

Daarnaast stelt het bestuur de Nederlandsche Bank in kennis van belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot de uitbestede werkzaamheden.

Offertes worden door het bestuur bij voorkeur aangevraagd bij ISAE-gecertificeerde uitvoerders. Als dit laatste niet haalbaar is moeten (potentiële) uitvoerders in ieder geval beschikken over:

- interne procedures die de juistheid en tijdigheid van de werkzaamheden waarborgen;
- richtlijnen die vertrouwelijke omgang met de gegevens van het fonds garanderen en de integriteit van de werknemers van de uitvoerder waarborgen.

Na afloop van een offertetraject wordt voor elk van de geïdentificeerde risico's een (nieuwe) maatregel ter beheersing van het risico geformuleerd. Een deel van deze maatregelen komt bij het pensioenfonds zelf te liggen. De overige maatregelen worden in de overeenkomst met de uitvoerder vastgelegd. Daarnaast worden in de overeenkomst voor alle afzonderlijke werkzaamheden de afspraken omtrent moment, frequentie en doorlooptijd benoemd. Maatregelen als boete- en beëindigingsclausules waarborgen dat afspraken ook in uiterste gevallen tijdig worden nagekomen. De overeenkomst bevat voorts in ieder geval de onderwerpen als bedoeld in artikel 13 van het Besluit uitvoering Pensioenwet.

De procedures en maatregelen ter beheersing van de risico's (bij bestaande en nieuwe uitbestedingen) gelden in principe voor de duur van de overeenkomst, maar kunnen bij een onbevredigend resultaat in goed overleg tussentijds worden aangepast. Daarom wordt tenminste eenmaal per jaar, maar ook zodra wordt overwogen een andere uitvoerder te kiezen, door het bestuur nagegaan of het totaaloverzicht van risico's, procedures en maatregelen aanpassing behoeft. Een goede rapportage van incidenten en ervaringen is hierbij van groot belang. De externe accountant en de certificerende actuaris controleren en beoordelen tevens de procedures en maatregelen ter beheersing en voorkoming van de risico's.

Overige onderwerpen

Crisisplan

Het pensioenfonds heeft een crisisplan. In dit plan worden maatregelen beschreven die het pensioenfonds op korte termijn kan inzetten indien een crisis zich voordoet waardoor de realisatie van de doelstellingen van het pensioenfonds in gevaar komt. Door van tevoren vast te leggen hoe het bestuur om gaat met een vooraf beschreven crisissituatie, kan het bestuur op korte termijn reageren indien het pensioenfonds daadwerkelijk in een crisissituatie terecht komt of dreigt te komen. Het pensioenfonds zal de concrete maatregelen hierbij wel altijd afstemmen op de aard van de crisis en de omstandigheden van dat moment.

Gedragscoderegeling, incidentenregeling en klokkenluidersregeling

Het pensioenfonds beschikt over een gedragscode die is gebaseerd op de model gedragscode zoals gepubliceerd door de Pensioenfederatie. Eveneens beschikt het pensioenfonds over een incidentenregeling en een klokkenluidersregeling.

Geschiktheid

Het pensioenfonds beschikt over een geschiktheidsplan dat inhoud geeft aan het op peil brengen en houden van de geschiktheid van de bestuursleden van het pensioenfonds, alsmede van de leden van het verantwoordingsorgaan, het pensioenbureau en de sleutelfunctiehouders.

In het geschiktheidsplan worden met name de volgende onderwerpen besproken: "Geschiktheid", "Bevordering van geschiktheid", en "Werving en selectie".

Het bestuur besteedt actief aandacht aan de bevordering van de geschiktheid van het bestuur. Alle leden van het bestuur en van het pensioenbureau hebben alle modules gevolgd voor het geschiktheidsniveau B.

Noodprocedure

In het geval van een calamiteit is het reguliere besluitvormingsproces mogelijk niet geschikt vanwege de doorlooptijd daarvan. Deze noodprocedure is ingesteld voor de goedkeuring van acute beleidswijzigingen in geval van een acute financiële omstandigheid van het pensioenfonds of als gevolg van bijzondere marktomstandigheden. Deze noodprocedure geldt alleen in de situatie dat het reguliere besluitvormingsproces niet geschikt is.

In de noodprocedure worden de volgende stappen onderscheiden: signaleren, advies opstellen, advies indienen, besluitvorming, uitvoeren besluit. Deze stappen worden hierna ieder afzonderlijk kort beschreven.

Stap 1 – Signaleren

Acute beleidswijzigingen kunnen diverse oorzaken hebben, waarbij de meest voor de hand liggende oorzaken betrekking hebben op de financiële markten. Met de vermogensbeheerder PGGM is afgesproken dat er een signaal wordt gegeven aan de directeur van het pensioenfonds indien er volgens

PGGM sprake is van een omstandigheid die kan leiden tot een acute beleidswijziging. Bij afwezigheid van de directeur is de voorzitter van het pensioenfonds het tweede aanspreekpunt. De vertegenwoordiger van het pensioenfonds bepaalt vervolgens of de noodprocedure in werking treedt. Zo ja, dan worden de volgende stappen in de noodprocedure gevolgd.

Stap 2 – advies opstellen

Het pensioenbureau stelt – indien nodig in samenwerking met externe dienstverleners – een advies op hoe om te gaan met de ontstane situatie. Dit advies wordt binnen 6 uur opgesteld nadat de noodprocedure is gestart. Indien het pensioenbureau niet beschikbaar is, dan dient in de stappen 2 tot en met 5 “voorzitter en secretaris” te worden gelezen in de plaats van “pensioenbureau”.

Stap 3 – advies indienen

Het advies wordt vervolgens per mail door het pensioenbureau naar de leden van het bestuur gestuurd. Direct daarop volgend worden de leden van het bestuur door het pensioenbureau telefonisch benaderd om het advies toe te lichten. Gelijktijdig wordt er een conference call georganiseerd – die plaats dient te vinden binnen 12 uur na de indiening van het advies – zodat het voltallige bestuur de mogelijkheid heeft om het advies te bespreken.

Stap 4 – besluitvorming

Tijdens de conference call neemt het bestuur een besluit over hoe om te gaan met het advies van het pensioenbureau.

Stap 5 – uitvoeren besluit

Zodra het bestuur een besluit heeft genomen worden de acute beleidswijzigingen en eventuele bijbehorende acties uitgevoerd binnen 6 uur nadat het besluit door het bestuur is genomen.

De stappen 1 tot en met 5 dienen binnen 24 uur te worden doorlopen.

De gegevens voor de uitvoering van de noodprocedure zijn als volgt:

• Marco Kiewiet	Marco.Kiewiet@smurfitkappa.com	06 512 61 647
• Liesbeth van Dasselaar	Liesbeth.van.Dasselaar@smurfitkappa.com	06 235 83 233
• Steven Stoffer	Steven.Stoffer@smurfitkappa.com	06 531 66 323
• Ed Vervoort	Ed.Vervoort@smurfitkappa.nl	06 225 27 959
• Peter van Dijk	prvandijk@planet.nl	06 576 47 560
• Ton van Gestel	tvgestel@xs4all.nl	06 537 25 521
• Marc van den Heuvel	Marc.van.den.Heuvel@smurfitkappa.com	06 206 03 262
• Peter Fleurkens	Peter.Fleurkens@smurfitkappa.nl	06 222 43 873

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is opgesteld door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid. De Code draait om de drie functies van ‘goed pensioenfondsbestuur’: besturen, toezicht houden en verantwoording afleggen. De pensioenfondsen mogen de Code Pensioenfondsen naleven volgens het “pas-toe-of-leg-uit”-beginsel. Dit betekent dat een pensioenfonds de normen toepast of in het jaarverslag motiveert waarom het een norm niet (volledig) toepast.

Hierna worden de normen besproken die het pensioenfonds niet (volledig) toepast, dan wel waar verbetering mogelijk is in de toepassing van de betreffende norm. In het algemeen geldt dat het pensioenfonds voldoet aan de normen uit de Code. Een tweetal normen –33 en 34– wordt momenteel niet toegepast, en voor een beperkt aantal andere normen zijn verbeteringen mogelijk die nader zijn dan wel worden uitgewerkt.

Thema “Zorgvuldig benoemen” – norm 33

De tekst van deze norm luidt als volgt: “In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.”.

Het pensioenfonds heeft in 2020 de nodige tijd en aandacht besteed aan de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Daarbij is ook deze norm uit de Code meegenomen. In de praktijk blijkt het bijzonder lastig om hier invulling aan te geven. Er zijn helaas geen kandidaten voor het bestuur of het verantwoordingsorgaan gevonden die jonger zijn dan 40 jaar of vrouw zijn. Het pensioenfonds is verheugd dat er wel een werknemer is gevonden die invulling wil geven aan een aspirant-lidmaatschap van het bestuur; het betreft de heer Arno Voets.

Thema “Zorgvuldig benoemen” – norm 34

De tekst van deze norm luidt als volgt: “De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het BO en raad van toezicht is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het BO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de raad van toezicht maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.”.

De huidige bestuursleden zijn in het algemeen al zeer lange tijd actief als bestuurslid van het pensioenfonds. Daarbij geldt dat het bestuur een collectief rooster van aftreden kent. Het bestuur heeft in 2020 besloten om het collectieve rooster te behouden met daarbij de opmerking dat door middel van aspirant-leden wordt getracht om bestuursleden meer frequent te vervangen.

Diversiteit

Het bestuur streeft naar diversiteit in het bestuur en het verantwoordingsorgaan, waarbij onder meer aandacht wordt besteed aan de betreffende normen uit de Code Pensioenfondsen. In bijvoorbeeld de functieprofielen komt dit streven tot uitdrukking, maar het blijkt in de praktijk tot op heden lastig om hier concreet invulling aan te geven. Dit onderwerp heeft wel de aandacht in gehad het kader van de aflopende termijnen van het bestuur en het verantwoordingsorgaan.

Uitvoeringskosten

Voor het bestuur is de beheersing van de uitvoeringskosten een belangrijk aandachtspunt. Het pensioenfonds heeft geen vergelijking met andere fondsen van vergelijkbare omvang gemaakt. Met onderstaand overzicht geeft het fonds inzicht in de gemaakte kosten over 2019 tot en met 2021.

Kostenoverzicht	2021	2020	2019
Pensioenbeheer			
Kosten in duizenden	€ 1.282	€ 1.371	€ 1.141
Kosten in euro per deelnemer (excl. slapers)	€ 350	€ 375	€ 315
Kosten in euro per deelnemer (incl. slapers)	€ 221	€ 246	€ 208
Vermogensbeheer			
Kosten in duizenden	€ 3.213	€ 2.652	€ 2.726
Kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,38%	0,34%	0,37%
Transactiekosten in duizenden	€ 922	€ 522	€ 512
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,11%	0,07%	0,07%
Totale kosten in duizenden	€ 4.135	€ 3.174	€ 3.238
Totale kosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,49%	0,41%	0,44%

Kosten pensioenbeheer

Kosten van het pensioenbeheer bestaan uit de kosten van uitbesteding, bestuurskosten, advieskosten en de kosten van toezicht. De totale kosten bedragen € 1,28 miljoen (2020: € 1,37 miljoen). Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen derhalve niet mee. Dit in tegenstelling tot de methode “normdeelnemer” waarbij elk type deelnemer een weging krijgt in het totale aantal deelnemers. Een pensioengerechtigde en gewezen deelnemer kosten namelijk minder dan een actieve deelnemer.

De daling van de kosten pensioenbeheer per deelnemer wordt met name veroorzaakt door een daling van de kosten die geen structureel karakter kennen. In 2020 werd bijvoorbeeld een deel van de kosten veroorzaakt door de incidentele post implementatie nieuw reglement en nFTK.

De kosten van het pensioenbeheer betreffen met name de kosten van de administrateur AZL die zorgt voor de pensioen- en deelnemersadministratie, de financiële administratie, de communicatie én de jaarverslaggeving. Het bestuur is van mening dat de prijskwaliteitverhouding van AZL voldoende is.

Kosten vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer (exclusief transactiekosten) worden in hoge mate bepaald door de beleggingsmix en schaalgrootte. In de besluitvorming over de beleggingsmix wordt rekening gehouden met de kosten, maar aanpassing van de beleggingsmix omwille van kostenverlaging is geen doel op zich. De schaalgrootte is voor het pensioenfonds een gegeven. Het pensioenfonds heeft het uitgangspunt om

in passief of passief-plus beheerde beleggingsproposities te beleggen, omdat het pensioenfonds van mening is dat kapitaalmarkten efficiënt zijn en het lastig is om beheerders te selecteren die structureel de markt kunnen verslaan. Het belegd vermogen is dan ook hoofdzakelijk passief belegd hetgeen ook tot uitdrukking komt in de kosten van het vermogensbeheer.

De absolute kosten kennen een duidelijke relatie met de omvang van de beleggingsportefeuille. In 2021 steeg het gemiddeld belegd vermogen met € 78,7 miljoen ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen van 2020.

Voor een verdere toelichting op de uitvoeringskosten wordt verwezen naar het jaarverslag.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Het pensioenfonds heeft persoonlijke gegevens nodig om de pensioenregeling zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren en administreren. Het gaat bijvoorbeeld om woonadres, salaris en burgerlijke staat. Door –of namens– het pensioenfonds worden de persoonsgegevens verwerkt. Dit gebeurt in overeenstemming met de wet, de “Algemene Verordening Gegevensbescherming” (AVG). Voor de deelnemers die hier meer informatie over willen hebben –en over de rechten als het gaat om de verwerking van persoonsgegevens– is er op de website van het pensioenfonds een privacyverklaring opgenomen. De Pensioenfederatie heeft de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens gepubliceerd die op 1 januari 2020 in werking is getreden. De gedragslijn beschrijft hoe de pensioensector de pensioengegevens verwerkt. Het pensioenfonds volgt deze gedragslijn bij de verwerking van de persoonsgegevens.

Wet waardeoverdracht kleine pensioenen

Ten aanzien van de genoemde wet heeft het bestuur in 2018 het volgende besloten:

- Klein pensioen dat is ontstaan voor 2018 wordt automatisch overgedragen;
- Klein pensioen dat is ontstaan in 2018 wordt automatisch overgedragen;
- Klein pensioen dat ontstaat vanaf 2018 wordt automatisch overgedragen.

Bijlage – Betrokken personen en instellingen

Bij het pensioenfonds zijn de volgende personen en instellingen betrokken:

Bestuur

Steven Stoffer, voorzitter
Ed Vervoort, plaatsvervangend voorzitter
Peter van Dijk
Ton van Gestel, secretaris
Marc van den Heuvel, plaatsvervangend secretaris
Peter Fleurkens

Arno Voets, aspirant bestuurslid

Pensioenbureau

Marco Kiewiet, directeur
Liesbeth van Dasselaar, pensioenspecialist

Notulist

Marco Kiewiet
Liesbeth van Dasselaar

Beleggingscommissie

Steven Stoffer, voorzitter
Peter van Dijk
Ton van Gestel, secretaris

Communicatiecommissie

Ton van Gestel
Marco Kiewiet

Lezerspanel

Ton van Gestel
Frank Machiels
Vacature (werkgever)

Klachten- en geschillencommissie

Ed Vervoort
Ton van Gestel
Marc van den Heuvel

Compliance officer

Marc van der Velden

Verantwoordingsorgaan

Lieke Koelewijn, voorzitter
Frank Machiels
Lout de Goeij

Visitatiecommissie “VCHolland”

Angela Peters
Frank Rijksen
John Ruben

Vermogensbeheerder “PGGM Vermogensbeheer”

Marc Nuijten

Vermogensbeheerder “Robeco Pension Providers”

Ed Vermeulen

Vermogensbeheerder “ABN AMRO Pension Services”

Tom Groot

Balansrisicomanager “EY Actuarissen”

Rik Maas

Adviserend accountant “PricewaterhouseCoopers”

Joost Vermeer

Certificerend accountant “PricewaterhouseCoopers”

Henk van der Rijst

Adviserend actuaris “Willis Towers Watson”

Gerrit Liefers

Certificerend actuaris “Triple A”

Pieter Heesterbeek

Pensioenadministratie “AZL”

Frans Arkenbosch

Herverzekeraar “Zwitserleven”

Rob van Rossum

Juridisch adviseur “Houthoff”

Oscar van Angeren

Bijlage – Verklaring inzake beleggingsbeginselen

Op basis van lid 1 van artikel 154 van de Pensioenwet dient de ABTN een verklaring inzake beleggingsbeginselen te bevatten.

De huidige verklaring inzake beleggingsbeginselen van het pensioenfonds – gedateerd op 6 september 2019 – vormt derhalve een integraal onderdeel van deze ABTN.

Bijlage – Financieel crisisplan

Op basis van lid 2, onderdeel a, van artikel 154 van de Pensioenwet dient de ABTN een financieel crisisplan te bevatten.

Het huidige financieel crisisplan van het pensioenfonds – gedateerd op 25 april 2016 – vormt derhalve een integraal onderdeel van deze ABTN.

Bijlage – Beheersingsmaatregelen

Operationele beheersingsmaatregelen

Operationele processen en administratieve organisatie

De volgende operationele processen worden onderscheiden, die hierna ieder afzonderlijk worden besproken, “Pensioenadministratie”, “Bestuurlijke ondersteuning”, “Actuariële werkzaamheden” en “Vermogensbeheer”.

Pensioenadministratie

De werkzaamheden met betrekking tot de pensioenadministratie van het pensioenfonds zijn door het bestuur uitbesteed; deze worden geheel uitgevoerd door AZL. De afspraken over de uitbesteding van deze werkzaamheden zijn vastgelegd in een administratieovereenkomst tussen beide partijen. Hierbij worden de volgende deeladministraties onderscheiden:

- Deelnemers- en aansprakenadministratie;
- Financiële administratie; en
- Uitkeringenadministratie.

De deelnemers- en aansprakenadministratie omvatten met name de volgende werkzaamheden.

- Het conform de statuten en pensioenreglementen vaststellen van de pensioenaanspraken per 1 januari op basis van de dan geldende, door de aangesloten onderneming(en) opgegeven salarissen.
- Het opstellen van de bijbehorende pensioenopgaven.
- De berekening van de benodigde koopsommen voor de jaarlijkse pensioenopbouw.
- De verwerking van de periodiek van de aangesloten onderneming ontvangen gegevens betreffende de mutaties in het deelnemersbestand.

- De verwerking en afhandeling van pensioenoverdrachten en overige extern ontvangen mutaties in het deelnemersbestand.
- De verzorging van de berichtgeving naar de deelnemers en gewezen deelnemers met betrekking tot de verwerkte mutaties.
- De vaststelling van de per 31 december van het boekjaar opgebouwde pensioenaanspraken en de berekening van de bijbehorende voorziening pensioenverplichtingen.
- Werkzaamheden inzake de communicatie over de pensioenregelingen richting deelnemers en andere betrokkenen.

De benodigde gegevens voor de deelnemersadministratie worden per onderneming aangeleverd door een daartoe door de onderneming aangewezen contactpersoon.

De financiële administratie omvat met name de volgende werkzaamheden.

- Het in de boekhouding vastleggen van alle financiële handelingen en transacties.
- De controle en het toezicht op de binnenkomende en uitgaande nota's.
- Het regelen van de noodzakelijke betalingen.
- Het tijdig incasseren van de pensioenbijdragen.
- Het monitoren en de administratieve verwerking van de door de vermogensbeheerder(s) verstrekte gegevens met betrekking tot de beleggingen.
- De afstemming van de financiële gegevens met de actuaris van het pensioenfonds.
- Het opstellen van het jaarverslag en de verslagstaten voor De Nederlandsche Bank, alsmede de voorlegging van deze ter goedkeuring aan het bestuur van het pensioenfonds.
- Het tijdig ter beschikking stellen van de benodigde gegevens ten behoeve van de accountantscontrole.

De uitkeringenadministratie omvat met name de volgende werkzaamheden.

- Het jaarlijks per 1 januari (zo nodig) herzien van de bruto pensioenuitkeringen.
- Het in geval van mutaties vaststellen van de bruto uitkeringen.
- Het opvragen en verzamelen van de benodigde gegevens voor de uitbetalingen.
- Het maandelijks op basis van het actuele bestand vaststellen van de inhoudingen en de netto uit te keren pensioenen.
- Het verzorgen van de pensioenopgaven ten behoeve van de pensioengerechtigden (in geval van wijzigingen, alsmede jaarlijks voor de aangifte inkomstenbelasting).
- De periodieke en jaarlijkse aangifte aan de Belastingdienst en het College van Zorgverzekeringen.
- De periodieke afwikkeling van de afdrachten.
- De controle op de rechtmatigheid van pensioenuitkeringen (attestatie de vita).
- De behandeling van vragen van pensioengerechtigden.

Bestuurlijke ondersteuning

De secretariële werkzaamheden en de bestuurlijke ondersteuning worden verricht het pensioenbureau dat onder leiding staat van de directeur van het pensioenfonds. De directeur heeft onder meer de volgende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

- Verantwoordelijk voor het doen uitvoeren van het door het bestuur van het pensioenfonds vastgestelde beleid waaronder begrepen de daarmee samenhangende actuariële, pensioentechnische en juridische aspecten. Deze verantwoordelijkheid wordt tevens uitgevoerd naar de toezichhouders op het pensioenfonds (De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten) en externe dienstverleners van het pensioenfonds.
- Verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het pensioenfonds.
- Verantwoordelijk voor het optimaliseren van de werkprocessen en de managementrapportage bij het pensioenfonds.
- Verantwoordelijk voor het initiëren en begeleiden van automatiseringsprojecten bij het pensioenfonds.
- Verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleggingsbeleid en de correspondentie en afhandeling van zaken met de vermogensbeheerder, vermogensadviseurs en custodian.
- Verantwoordelijk voor het uitdragen van het pensioenbeleid naar alle geledingen binnen en buiten de vennootschap en andere door de directie aan te wijzen vennootschappen en rechtspersonen die bij het pensioenfonds zijn aangesloten.
- De directeur is bevoegd tot procuratie bij het pensioenfonds voor de correspondentie en tekenbevoegd ten aanzien van het verrichten van betalingen.
- De directeur ondertekent (mede) de correspondentie van en door het bestuur vastgestelde stukken.

Actuariële werkzaamheden

Ten behoeve van de jaarrekening van het pensioenfonds toetst de certificerende actuaris jaarlijks onder meer de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen en de kostendeckende premie. Verder toetst de certificerende actuaris de risico's die het pensioenfonds loopt en treedt de certificerende actuaris op als sleutelfunctiehouder en vervuller van de actuariële functie.

Vermogensbeheer

De vermogensbeheerder belegt de middelen met inachtneming van het in het beleggingsplan bepaalde, waarbij de gemaakte afspraken zijn vastgelegd in overeenkomsten (inclusief service level agreement).

Bewaking en analyse van het operationele ondernemingsrisico en de managementinformatie

De bewaking en analyse van het operationele ondernemingsrisico en de managementinformatie gebeurt door, respectievelijk onder verantwoordelijkheid van het bestuur op basis van mondelinge en schriftelijke rapportages van de partijen waaraan het bestuur taken heeft gedelegeerd dan wel uitbesteed.

De financiële administrateur rapporteert periodiek schriftelijk en/of mondeling aan het bestuur tijdens de bestuursvergaderingen, alsmede éénmaal per jaar door middel van een financieel jaarverslag. De onderliggende financiële gegevens worden jaarlijks door de administrateur aan de financiële administrateur aangeleverd conform de bepalingen in de Service Level Agreement. De sturing van het proces voorafgaand aan de vaststelling van het financieel jaarverslag door het bestuur wordt verzorgd door de directeur van het pensioenfonds. Deze bewaakt de voortgang, de tijdigheid en de kwaliteit op basis van een in overleg met het bestuur vastgesteld tijds- en kwaliteitsplan.

De certificerend actuaris heeft tot taak een verklaring af te geven over de juistheid van de op de balans en de rekening van baten en lasten voorkomende actuariële posten en een bevestiging te geven dat het pensioenfonds heeft voldaan aan de bepalingen krachtens de Pensioenwet en het Financieel Toetsingskader. De certificerend actuaris waarmerkt het actuariële verslag. De certificerend actuaris rapporteert schriftelijk aan het bestuur bij de afsluiting van een boekjaar en verder zo dikwijls als deze, dan wel het bestuur dit nodig acht.

De externe accountant controleert jaarlijks de administratie van het pensioenfonds. Van deze controlewerkzaamheden brengt de externe accountant verslag uit aan het bestuur; onder meer in de vorm van een schriftelijke rapportage.

Vanuit hun professionaliteit zullen de externe accountant en de adviserend en certificerend actuaris, indien nodig, adviseren bij wijziging van operationele processen of bij specifieke controlewerkzaamheden, daarbij inspeland op actuele ontwikkelingen en bevindingen. Zo nodig vindt overleg plaats tussen de voorzitter en andere bestuursleden over specifieke en/of incidentele aangelegenheden.

Tijdens de bestuursvergaderingen wordt door de directeur van het pensioenfonds verantwoording afgelegd aan het bestuur over het gevoerde beleid en de gerealiseerde beleidsvoornemens.

Voor de uitoefening van haar taak beschikt het bestuur tevens ten minste over de volgende (management)informatie:

- Een maandrapportage inzake de beleggingen en de daarbij behorende (geprognosticeerde) ontwikkeling van de dekkingsgraad.
- Een maandrapportage van de risicomanager.
- De relevante ontwikkelingen op pensioengebied en de mogelijke consequenties hiervan voor het pensioenfonds (regelmatig aangeleverd door de directeur). Tevens worden enkele vakbladen binnen het bestuur verspreid.
- Het door de directeur voorbereide jaarrapport van het pensioenfonds.
- Een jaarrapportage van de accountant.
- Een jaarrapportage van de actuaris.
- Een jaarrapportage van de pensioenadministrateur.

De bevoegdheden van het bestuur en de directeur van het pensioenfonds ten aanzien van financiële transacties zijn vastgelegd in een procuratieregeling.

De interne controle is zoveel mogelijk gewaarborgd door de volgende maatregelen van interne controle:

- Het beschermen van systemen en eigendommen door middel van procuratieregelingen, toegangsbeveiliging, beleggingsrichtlijnen en benchmarks.
- Het aanbrengen van functiescheidingen conform het organisatieschema.
- Het toepassen van het vier-ogen-principe bij de acceptatie en de mutaties in de deelnemersadministratie.
- Het afbakenen van bevoegdheden, door het beperken van het aantal bevoegdheden per persoon en het beperken van het aantal personen per bevoegdheid.

Calamiteitenplan en beveiliging

Het toenemende belang van de continuïteit van de bedrijfsvoering en de rol van een ongestoorde werking van de automatisering in dat geheel, heeft de doorlopende aandacht van het bestuur.

Met betrekking tot de uitvoerende rol van administrateur is op te merken dat van alle bij de administrateur aanwezige elektronische bestanden een volledige back-up van maximaal zeven werkdagen oud wordt aangehouden op een separate plaats.

Beleidsmatige beheersingsmaatregelen

Beleidsmatige processen en doelstellingen

Om de gestelde doelen te verwezenlijken voert het bestuur een beleid, waarbij de actualiteit steeds in het oog gehouden wordt. Het bestuur kan voor de behandeling van specifieke onderwerpen een speciale commissie instellen. Ook kan het bestuur adviezen inwinnen bij externe deskundigen.

Het bestuur laat zich bij het maken van beleid ondersteunen door periodieke rapportages, die tezamen een totaalbeeld moeten geven van de (financiële) positie van het pensioenfonds met de daarbij te onderkennen en te analyseren risico's.

Bewaking en analyse van het beleidsmatige ondernemingsrisico en de managementinformatie

De ingestelde commissie(s) of de externe deskundigen rapporteren aan het bestuur en op basis van die informatie en analyses (toetsing vooraf) wordt eventueel actie ondernomen. Een meetbaar effect van een eventuele actie dient achteraf zoveel mogelijk tot uitdrukking te worden gebracht in de periodieke rapportages (toetsing achteraf).

Ten behoeve van de informatievoorziening worden kwartaal- en jaarcijfers opgesteld. De werkelijk behaalde resultaten worden daarbij afgestemd met de geprognosticeerde cijfers en desbetreffende beleidsplannen. Ten aanzien van de beleggingen wordt de behaalde performance afgezet tegen de afgesproken benchmark en becommentarieerd.

Alle periodieke rapportages als onderdeel van de informatievoorziening worden uitgebreid in de bestuursvergaderingen behandeld. Hierbij wordt getracht zoveel mogelijk rekening te houden met alle te onderkennen risico's die van invloed kunnen zijn en wordt getracht op ontwikkelingen adequaat in te spelen.

Bijlage – Three lines of defence

SMURFIT KAPPA NEDERLAND PENSIOENFONDS - ORGANOGRAM							
	Financiële risico's (actueel en beleggingen)			Niet-financiële risico's			
Domein	1. Aangaan verplichtingen	2. Vorming beleggingsbeleid	3. Uitvoering beleggingsbeleid	4. Uitvoering		5. Bestuurlijke processen	
Processen	Technische voorziening Algehele gedragslijn	Strategische positionering Portefeuille constructie	Implementatie Monitoring	Pensioenbeheer	Vermogensbeheer	Interne bedrijfsvoering en compliance	Strategisch / omgeving
Risicocategorieën	Langlevens Kortlevens Invalidering	Matching Markt Krediet ...	Matching Markt Krediet ...	Kw aliteit (incl operationeel) Continuïteit Integriteit IT	Kw aliteit (incl operationeel) Continuïteit Integriteit IT	Kw aliteit (incl operationeel) Continuïteit Integriteit IT Juridisch	Afhankelijk/draagvlak Verandervermogen Beeldvorming ESG
Risico eigenaar	Bestuur						
	Bestuursbureau, Beleggingscommissie	Bestuursbureau, Beleggingscommissie	Bestuursbureau, Beleggingscommissie	Bestuursbureau, Communicatiecommissie	Bestuursbureau, Beleggingscommissie	Bestuursbureau	Bestuursbureau
	Actuarieel adviseur AZL, WTW	PGGM SAS, EY Montesquieu	PGGM VB, Custodian	Pensioenbeheer AZL	PGGM VB, Custodian		Extern adviseur WTW
Controle functie	Sleutelfunctiehouder risicobeheerfunctie (bestuurslid)						
	Sleutelfunctiehouder actuariële functie (Triple A)						
	Vervuller risicobeheerfunctie (WTW)						
	Vervuller actuariële functie (Triple A)						
						Compliance Officer	
Audit	Sleutelfunctiehouder interne audit functie (bestuurslid)						
	Vervuller interne audit functie (OPTIE)						
Overig	Intern toezicht (visitatiecommissie) en verantwoordingsorgaan						
	Accountant en certificerend actuaris						
	Extern toezicht (DNB/AFM)						

Bijlage – Beschikbare premieregeling – Beleggingsmixen 2022

Defensief																														
Beleggingsfondsen	Mixnummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
	ISIN	Horizon	>27	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Return																														
Sustainable Pension Return II X EUR	NL0013689276	100%	99%	88%	79%	72%	65%	59%	53%	48%	44%	40%	37%	34%	31%	28%	26%	24%	22%	20%	19%	17%	16%	15%	14%	13%	12%	11%	10%	
Matching																														
Sustainable Pension Control (Robeco Institutional Sustainable Core Euro Bonds Fund)	NL0010278982		1%	7%	13%	17%	21%	25%	28%	31%	34%	36%	38%	40%	41%	43%	44%	46%	47%	48%	49%	50%	50%	51%	52%	52%	53%	17%	7%	
Sustainable Pension Protection P EUR	LU1949716051		0%	5%	8%	11%	14%	16%	19%	21%	22%	24%	25%	26%	28%	29%	30%	30%	31%	32%	32%	33%	34%	34%	34%	35%	35%			
AA Rente Plus Rekening	ABR000535962																											72%	83%	
Totaal		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Neutraal (default)																														
Beleggingsfondsen	Mixnummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21								
	ISIN	Horizon	>20	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1							
Return																														
Sustainable Pension Return II X EUR	NL0013689276	100%	98%	88%	80%	73%	67%	61%	56%	51%	47%	43%	40%	37%	34%	32%	29%	27%	25%	24%	22%	20%								
Matching																														
Sustainable Pension Control (Robeco Institutional Sustainable Core Euro Bonds Fund)	NL0010278982		1%	7%	12%	16%	20%	23%	26%	29%	32%	34%	36%	38%	40%	41%	43%	44%	45%	46%	15%	7%								
Sustainable Pension Protection P EUR	LU1949716051		1%	5%	8%	11%	13%	16%	18%	20%	21%	23%	24%	25%	26%	27%	28%	29%	30%	30%										
AA Rente Plus Rekening	ABR000535962																				63%	73%								
Totaal		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%								
Offensief																														
Beleggingsfondsen	Mixnummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16													
	ISIN	Horizon	>15	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1												
Return																														
Sustainable Pension Return II X EUR	NL0013689276	100%	91%	83%	76%	70%	64%	59%	54%	50%	47%	43%	40%	38%	35%	33%	30%													
Matching																														
Sustainable Pension Control (Robeco Institutional Sustainable Core Euro Bonds Fund)	NL0010278982		5%	10%	14%	18%	22%	25%	28%	30%	32%	34%	36%	37%	39%	13%	6%													
Sustainable Pension Protection P EUR	LU1949716051		4%	7%	10%	12%	14%	16%	18%	20%	21%	23%	24%	25%	26%															
AA Rente Plus Rekening	ABR000535962															54%	64%													
Totaal		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%													
Variabele uitkering																														
Beleggingsfondsen	Mixnummer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13																
	ISIN	Horizon	>12	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1															
Return																														
Sustainable Pension Return II X EUR	NL0013689276	100%	92%	85%	78%	72%	67%	62%	57%	54%	50%	47%	44%	40%																
Matching																														
Sustainable Pension Control (Robeco Institutional Sustainable Core Euro Bonds Fund)	NL0010278982		5%	9%	13%	17%	20%	23%	26%	28%	30%	32%	11%	5%																
Sustainable Pension Protection P EUR	LU1949716051		3%	6%	9%	11%	13%	15%	17%	18%	20%	21%																		
AA Rente Plus Rekening	ABR000535962												45%	55%																
Totaal		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%																

Bijlage – Fondsen in de beschikbare premieregeling

Fonds code	Fonds naam
050403	Northern Trust World Custom ESG Eq Index FGR
050458	Amundi index MSCI pacific ex Japan
050479	Amundi index MSCI Japan
051105	SSGA Euro Sustainable Corporate Bond
053596	AAB Renteplus Rekening
054228	Robeco BP US Premium Equities F EUR
054255	Robeco Emerging Conservative High Dividend Equity Dis V
054325	Robeco Sustainable European Stars Equities F EUR
054403	Robeco BP Global Premium Equity C EUR
054534	Robeco Asia-Pacific Equities F EUR
054551	Robeco Property Equities F EUR
054731	Robeco Sustainable Global Stars Equity- EUR G
054808	Barclays Roll Yield Commodities Fund V
054830	Robeco Euro Credit Bonds CH EUR
095011	Northern Trust Developed Real Estate ESG Index FGR Fund
095072	Sustainable Pension Return II
095073	Northern Trust Emerging Markets Custom ESG Eq Index FGR
095098	Robeco QI Global Conservative Equities I EUR
095101	Robeco QI Global Developed Enhanced Index Equities Fund EUR I
095117	BlackRock Institutional Cash Series Euro Liquidity Fund Premier Ace EUR
095118	PIMCO GIS Emerging Local Bond Fund
095119	Robeco Emerging Markets Equities I EUR
095121	Sustainable Pension Control
095122	Sustainable Pension Income
095124	Sustainable Pension Protection
095127	Robeco Global Total Return Bond Fund DH EUR
095128	Robeco High Yield Bonds IH EUR
095131	Robeco QI Emerging Markets Active Equities I EUR
095133	Robeco QI Global Developed Multi-Factor Equities I EUR
095188	AA CANDRIAM GLB SUST HI YLD BONDS DIS
095412	Northern Trust MSCI N-America ESG EQ INDEX FGR - A
095413	Northern Trust Europe Custom ESG EQ INDEX FGR
095496	ROBECO Global Multi Factor High Yield IH EUR
095588	Robeco Pension Return Portfolio I EUR
095590	Robeco Pension Matching Portfolio IH EUR

Bijlage – Toeslagverlening

STICHTING PENSIOENFONDS SMURFIT KAPPA NEDERLAND							
Bepaling achterstanden op toeslagverlening							
Indexatieachterstand actieven	Toeslag		Bepaling achterstand		Achterstand obv 10 jaar	Achterstand vanaf 2004	
	Ambitie	Toeslag	Ambitie cumulatief	Toeslag cumulatief			
01/01/2004	2.2%	0.0%					
01/01/2005	1.3%	0.0%					
01/01/2006	0.9%	1.1%					
01/01/2007	2.0%	1.9%					
01/01/2008	2.2%	2.2%					
01/01/2009	3.6%	0.0%					
01/01/2010	2.3%	0.0%					
01/01/2011	0.9%	0.0%					
01/01/2012	1.7%	0.0%					
01/01/2013	1.6%	0.0%	120.11%	105.29%	14.82%	14.82%	
01/01/2014	1.1%	0.0%	118.80%	105.29%	13.51%	16.14%	
01/01/2015	1.4%	0.0%	118.97%	105.29%	13.68%	17.84%	
01/01/2016	0.6%	0.0%	118.63%	104.14%	14.49%	18.58%	
01/01/2017	0.4%	0.0%	116.74%	102.20%	14.54%	19.07%	
01/01/2018	1.3%	0.0%	115.76%	100.00%	15.76%	20.69%	
01/01/2019	2.1%	0.0%	114.13%	100.00%	14.13%		
01/01/2020	2.7%	0.0%	114.60%	100.00%	14.60%		
01/01/2021	1.2%	0.0%	114.96%	100.00%	14.96%		
01/01/2022	3.4%	0.0%	116.93%	100.00%	16.93%		
Indexatieachterstand inactieven	Toeslag		Bepaling achterstand		Achterstand obv 10 jaar	Achterstand vanaf 2004	
Ambitie	Toeslag	Ambitie cumulatief	Toeslag cumulatief				
01/01/2004	1.8%	0.0%					
01/01/2005	0.8%	0.0%					
01/01/2006	1.5%	0.8%					
01/01/2007	1.2%	1.3%					
01/01/2008	1.5%	1.5%					
01/01/2009	2.5%	0.0%					
01/01/2010	0.4%	0.0%					
01/01/2011	1.4%	0.0%					
01/01/2012	2.4%	0.0%					
01/01/2013	2.0%	0.0%	116.50%	103.59%	12.91%	12.91%	
01/01/2014	0.9%	0.0%	115.50%	103.59%	11.91%	13.96%	
01/01/2015	1.1%	0.0%	115.82%	103.59%	12.23%	15.25%	
01/01/2016	0.6%	0.0%	114.84%	102.82%	12.02%	15.97%	
01/01/2017	0.4%	0.0%	113.95%	101.50%	12.45%	16.44%	
01/01/2018	1.3%	0.0%	113.75%	100.00%	13.75%	18.00%	
01/01/2019	2.1%	0.0%	113.27%	100.00%	13.27%		
01/01/2020	2.7%	0.0%	115.86%	100.00%	15.86%		
01/01/2021	1.2%	0.0%	115.66%	100.00%	15.66%		
01/01/2022	3.4%	0.0%	116.81%	100.00%	16.81%		